

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Dualistický systém struktury

akciové společnosti

Georg Jan Hozman

Plzeň, 2018

Západočeská univerzita v Plzni  
Fakulta právnická  
Katedra obchodního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE  
Dualistický systém struktury  
akciové společnosti

Georg Jan Hozman

Studijní program: Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Ficner, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Plzeň, 2018

## Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma dualistický systém struktury akciové společnosti vypracoval pod vedením vedoucího práce JUDr. Tomáše Ficnera, Ph.D. samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato diplomová práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

podpis

## Poděkování

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Tomáši Ficnerovi Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování diplomové práce.

## Seznam použitých zkratk

ZOK    Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech

OZ     Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

AktG   Gesetz vom 06.09.1965 (BGBl. I S. 1089), in Kraft getreten am  
01.01.1966 zuletzt geändert durch Gesetz vom 17.07.2017 (BGBl. I S 2446) m. W.  
V. 22.07.2017

InsZ    Zákon č. 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení

ŽivZ    Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

## Osnova

1	Úvod.....	1
1.1	Historie akciové společnosti .....	2
1.1.1	Vývoj v česku po roce 1945.....	3
1.1.2	Německá historie .....	4
1.2	Akciová společnost .....	5
1.3	Založení a vznik akciové společnosti .....	9
1.4	Základní kapitál, vklad a podíl.....	14
1.5	Akcie .....	18
1.6	Práva a povinnosti akcionářů .....	23
2	Úprava akciové společnosti a znaky dualistického systému struktury akciové společnosti.....	27
2.1	Znaky dualistického systému struktury akciové společnosti .....	29
3	Analýza a srovnání dualistického systému s monistickým systémem struktury akciové společnosti .....	30
3.1	Správní rada .....	31
3.2	Statutární ředitel.....	33
4	Pravomoci orgánů dualistického systému struktury akciové společnosti.....	34
4.1	Představenstvo .....	34
4.1.1	Působnost představenstva .....	36
4.1.2	Způsobilost k výkonu funkce člena představenstva.....	38
4.1.3	Vznik funkce v představenstvu .....	40
4.1.4	Zánik funkce člena představenstva .....	43
4.1.5	Práva a povinnosti členů představenstva .....	44
4.2	Dozorčí rada.....	46
4.2.1	Působnost dozorčí rady .....	48
4.2.2	Způsobilost k výkonu funkce.....	50
4.2.3	Vznik funkce .....	51
4.2.4	Zánik funkce .....	51
4.2.5	Práva a povinnosti.....	52

4.3	Valná hromada.....	52
4.3.1	Svolání valné hromady .....	54
4.3.2	Rozhodování valné hromady .....	56
5	Právní úprava akciových společností v německém právním řádu a její komparace s českou právní úpravou .....	57
5.1	Představenstvo .....	59
5.2	Dozorčí rada.....	61
5.3	Valná hromada.....	63
6	Závěr .....	65
7	Resumé.....	67
8	Zdroje.....	68

# 1 Úvod

Korporátní právo doznalo razantních změn dnem nabytí účinnosti zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen ZOK), který nahradil obchodní zákoník. Pro širokou veřejnost tento fakt znamenal, že je v daném úseku povinna své aktivity této úpravě podřadit. Takzvaný opt-in byl povinný do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti ZOK. Akciové společnosti jako kapitálové obchodní společnosti jsou těmito změnami také přímo dotčeny. V České republice, kde se vliv německé akciové společnosti historicky podepsal, bylo odjakživa zvykem vést akciovou společnost prostřednictvím dualistické struktury, která je tématem této diplomové práce. Dualistický systém struktury akciové společnosti je založen na rozdělení pravomocí do tří orgánů a to mezi představenstvo, jakožto orgán obchodního vedení, dozorčí radu jakožto kontrolní orgánem a valnou hromadou jakožto kolektivní orgán umožňující účast akcionářů na řízení společnosti. Na základě rekonstrukce byla do akciového práva zařazena možnost vést taktéž akciovou společnost prostřednictvím monistické struktury.

Metody, které byly v práci použity, jsou řazeny mezi metody deskriptivní, analytické a komparativní.

První část této diplomové práce se zabývá krátkým historickým vhladem do akciových společností, kde je použita především deskriptivní metoda. Dále je první část rozdělena podle vnímání této obchodní korporace širší laickou veřejností. Pojmy jako akciová společnost, akcionáři, akcie a další pojmy související s tímto tématem jsou dle názoru autora dnes již obecnými znalostmi. Toto základní rozdělení je doprovázeno odbornějším vhladem do daného pojmu.

Druhá část provede zákonnou úpravou dualistickým systémem struktury v českém právním řádu. Je zmíněn pojem corporate governance jako filozofie vedení obchodní společnosti a dále jsou uvedeny znaky, výhody a nevýhody této struktury.

Třetí část této práce přináší stručný pohled do monistického systému struktury akciové společnosti přejatou z francouzského práva, ve které jsou zmíněny orgány tohoto uspořádání a jejich působnost ve srovnání s orgány struktury dualistické. Dale jsou zmíněny možná rizika této úpravy.



Čtvrtá a hlavní část je zaměřena na orgány dualistického systému struktury akciové společnosti. U představenstva a dozorčí rady jsou podrobně rozebrány jejich působnosti, způsobilosti výkonu funkce, vznik a zánik funkce a dále jejich práva a povinnosti. Následně je zmíněn ještě kolektivní orgán valné hromady.

Závěrečná a pátá část nabízí vhled do německého akciového práva s částečným srovnáním s českou úpravou použitím komparativní metody.

Cílem této diplomové práce je seznámit čtenáře s komplexní problematikou struktury dualistického systému a uvést srovnání v poměrně širě upraveném německém akciovém právu.

## 1.1 Historie akciové společnosti

Jednou z nejstarších forem kapitálového sdružování je akciová společnost, jejíž vzdálený počátek sahá až k římskému právu, které v podobě takzvaných berních společností zaznamenalo právní útvar vzdáleně připomínající dnešní akciové společnosti. Již ve 13. a 14. století vznikaly středověké právní úpravy v Itálii pro provedení státních půjček, které se dnešní právní úpravě podobaly více. K rozšíření této podnikatelské formy však napomohl až zámořský obchod a s ním spjatý rozvoj námořní dopravy. Holandská východoindická společnost (založená v roce 1602), anglická společnost pro Východní Indii (1603), francouzská společnost pro Orientální Indii (1628) byly v této oblasti prvními průkopnicemi.<sup>1</sup> Zpočátku však kvůli středověké filozofii nebyla právní subjektivita akciové společnosti jakožto vznik nové osoby samozřejmostí. Proto vznikající akciová společnost nabyla právní subjektivitu až udělením charty panovníkem. Poté se mohlo stát, že společnosti přenechal i některé ze svých suverénních práv, například tisknout peníze či vést války. Jednalo se v podstatě o veřejnoprávní akt, kdy vznik společnosti jako právnické osoby závisel na královské vůli. Rozdíl tehdejších společností byl i v neomezeném ručení akcionářů. K omezení majetkového rizika došlo až během dalšího historického vývoje.<sup>2</sup>

---

<sup>1</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 27 ISBN 80-7357-164-1

<sup>2</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 28 ISBN 80-7357-164-1

Začátek 18. století byl obdobím vzniku prvních akciových společností v Německu a Rakousku. V roce 1722 vznikla první akciová společnost na českém území, založená císařem Karlem VI. Rozmach moderního práva a akciových společností nastal v 19. století, kdy první obecnou úpravu v rámci obchodního kodexu získala akciová společnost v Napoleonově obchodním zákoníku z roku 1807. Toto pojetí akciové společnosti bylo chápáno jako sdružení majetku a nikoliv osob. Výše vkladu tedy při hlasování hrála jedinou roli, protože akcionáři byli anonymní a název společnosti se odvíjel podle předmětu její činnosti. V Habsburské monarchii byl koncesní systém akciových společností zaveden roku 1838 pro železniční dopravu a následně zakotven v německém všeobecném obchodním zákoníku. Tento stav vydržel i v českých zemích do roku 1945, následně byl však v 60. letech změněn na registrační princip.<sup>3</sup>

### 1.1.1 Vývoj v Česku po roce 1945

V českých zemích po roce 1945 byla celá dosavadní právní úprava zrušena a nahrazena novým zákonem č. 243/1949 o akciových společnostech. Vzhledem k tomu, že byly postupně všechny akciové společnosti do roku 1948 znárodněny, pozbýval tento zákon smyslu.

Poté co v 60. letech 20. století došlo v Československu k uvolnění politické situace, docházelo ke vzniku nových akciových společností, jejichž prostřednictvím se obchodovalo se západními zeměmi, neboť právě jejich právní forma se pro obchod se západem hodila, z důvodu právní neodpovědnosti záruky československého státu při případném neúspěchu. Po roce 1989 byla zapotřebí kompletní restrukturalizace akciového práva. Proto byl přijat nový zákon o akciových společnostech č. 104/1990 Sb. o akciových společnostech. Tato úprava však již nevyhovovala modernímu pojetí akciových společností západních zemí. Bylo proto nutné celý český právní řád adaptovat na legislativní požadavky Evropské unie. Byla proto přijata velká novela obchodního zákoníku č. 142/1996 Sb. V roce 2000 se přistoupilo k druhé větší novele obchodního zákoníku č.

---

<sup>3</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 2 ISBN 978-80-7478-961-8

370/2000 Sb. Finální fází vývoje akciových společností pak bylo přijetí zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech, který nabyl účinnost dne 1.1. 2014.<sup>4</sup>

### 1.1.2 Německá historie

Jako první byla založena Braniborsko-africká německá akciová společnost a to na pobřeží Guinei 17. března 1682 Ediktem Friedrichem Wilhelmsem, kurfiřtem Braniborska jako obchodní společnost, aby mobilizovala potřebné zdroje k obchodování s pepřem, slonovinou, zlatem a otroky na africkém pobřeží. Následovalo založení obchodních společností v roce 1770 k obchodování s obilím, takzvaná "Getreide-Companie" a v roce 1793 berlínská cukrovarna.

Od roku 1794 upravovalo všeobecné pozemkové právo v Prusku také právo obchodních korporací, avšak právní forma takzvané "Aktiengesellschaft" (akciová společnost) nebyla tímto právem ještě regulována. Změna nastala až v roce 1817, kdy se při všeobecné revizi právních předpisů pomalu promítla bližší úprava akciových společností, ve které se ale na akciovou společnost nahlíželo spíše jako na společnost k obecně prospěšnému účelu.<sup>5</sup>

V roce 1821 byla založena Rýnsko-západoindická společnost k podpoře exportu a dobývání nových zámořských trhů.

První německý zákon o akciových společnostech nabyl účinnosti rozhodnutím pruského krále 9. listopadu 1843. Následně byl přijat všeobecný německý obchodní zákoník ze dne 31. května 1861 spolkovým shromážděním a v druhé části obsahoval ustanovení o založení akciových a komanditních společností.

Dne 11. června 1870 vstoupila v platnost 1. novela akciového práva, která osvobodila akciové společnosti od státního dohledu. Vznikly tedy soukromoprávní normativní podmínky, díky kterým musela mít každá akciová společnost dozorčí radu. Ve společenské smlouvě muselo být zaznamenáno, dle kterých pravidel se

---

<sup>4</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 3 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>5</sup> HADDING, W., KIEBLING, E., *Anfänge deutschen Aktienrechts: Das Preussische Aktiengesetz vom 09 November 1843*, FS Hattenhazuer. 2003 s. 163

měla uskutečnit závěrečná rozvaha a jak se počítal zisk. Minimální nominální hodnota jedné akcie byla stanovena ve výši 50 spolkových grošů.

Za zrod moderních německých akciových společností se považuje datum 18. července 1884, kdy vstoupila v platnost 2. novela akciového práva. Dozorčí radě byly uloženy obsáhlé kontrolní povinnosti například u zřizování komanditních společností na akcie. Kontrola konečné roční účetní rozvahy mohla být při splnění určitých podmínek přenechána speciálnímu revizoru.

Dne 10. května 1897 nahradil obchodní zákoník starý všeobecný obchodní zákoník z roku 1861, který byl 19. září 1931 a 6. října 1931 novelizován, načež byla provedena 30. ledna 1937 velká reforma akciovým zákonem, který byl následně také mnohokrát novelizován.

Dříve než vstoupil v roce 1965 v platnost nový akciový zákon, který je základem dnešního akciového práva, se v roce 1959 uskutečnila takzvaná “malá reforma” akciového práva. Následně proběhly jen dílčí úpravy akciových zákonů, kdy poslední největší reforma byla v roce 2014.<sup>6</sup>

## 1.2 Akciová společnost

Zákon o obchodních korporacích vymezuje akciovou společnost jako společnost, jejíž kapitál je rozvržen na určitý počet akcií (§243 odst. 1 ZOK). Akciová společnost je vnímána jako právní subjekt, jejíž základní kapitál je rozdělen na akcie s určitou nominální hodnotou mezi akcionáře. Česká úprava akciové společnosti výslovně vyjadřuje princip majetkové samostatnosti akciové společnosti, tudíž nesou akcionáři odpovědnost za společnost jen do výše svého vkladu. Z toho tedy vyplývá, že se akcionáři svým vkladem podílejí na vytvoření majetku společnosti, který se poté použije k zaplacení pohledávek věřitelů a akcionář při případném neúspěchu riskuje znehodnocení pouze svého podílu.<sup>7</sup>

Každá zákonná definice obsahuje výraz “společnost”. Tento termín je chápán tak, že daná obchodní korporace je právem lidí se sdružovat a jedná se o

---

<sup>6</sup> HADDING, W., KIEBLING, E., *Anfänge deutschen Aktienrechts: Das Preussische Aktiengesetz vom 09 November 1843*, FS Hattenhazuer. 2003 s. 164

<sup>7</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 15 ISBN 80-7357-164-1

společnost, které poskytli a vyčlenili celý majetek nebo jeho část. Vstoupení do společnosti je čistým projevem vůle vstupující osoby. Akciové společnosti jsou často zakládány osobami, které jsou si cizí. Její vlastnická struktura se může rychle a pružně dle potřeby měnit, jelikož akcie na které se váže účast na společnosti, jsou volně obchodovatelné na trhu. Akcionáři se na dohledu ani řízení společnosti nepodílejí, protože se ze zákona vytváří řídicí a dozorčí orgány, do kterých mohou být nominovány i osoby, které akcionáři nejsou. Role akcionářů se nejvíce projeví na “Valné hromadě” na které například dochází ke změně stanov na základě většinového rozhodování. Většinové rozhodování je uzpůsobeno právě tomu, aby převažovala kolektivní vůle nad individuální a byl zaručen názor většiny, nikoli jednotlivce. Kompetence všech členů orgánů a akcionářů jsou většinou stanoveny kogentními ustanoveními v zákoně.<sup>8</sup>

Režim akciové společnosti není jen zájem umožnit sdružování vkladatelů, ale má také vytvářet prostor pro uplatňování vlivu dalších sociálních skupin, jelikož se v orgánech akciové společnosti mohou kromě zvolených osob akcionářů objevit také i zástupci zaměstnanců, kteří hájí zájmy zaměstnanců, kteří se podílejí na chodu akciové společnosti. Právní režim akciové společnosti je definován převážně kogentními normami, mezi kterými je jen málo prostoru na odchýlení se od nich. Akcionáři, kteří se rozhodnou zainvestovat svůj kapitál prostřednictvím koupě akcií se převážně nechtějí podílet na chodu společnosti, ale kupují akcie ke zhodnocení svých finančních prostředků. Společnost je vnímána jako instituce, na jejímž chodu se podílí jen z minimální části.<sup>9</sup>

Akciová společnost je právnickou osobou. Je způsobilá nést práva a povinnosti a současně je zakládat či vytvářet. Po vzniku je akciová společnost nezávislá na svých zakladatelích. Její existence není závislá na úmrtí či jiném ukončení členství některého společníka. Poté co vložil svoje prostředky do akciové společnosti, přestal být jejich vlastníkem a novým vlastníkem se stává právě akciová společnost. Té pak vznikají povinnosti vůči akcionáři, například vyplatit každoroční zisk v poměru výši jeho vkladu, informovat o hospodářských výsledcích a další. Majetek akcionářů a společnosti jsou dvě oddělené vlastnické struktury.

---

<sup>8</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 16-17 ISBN 80-7357-164-1

<sup>9</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 18 ISBN 80-7357-164-1

Nevylučuje se ale, že by akcionář nemohl převzít ručení za jednotlivé závazky společnosti. Individuálním krokem akcionáře v ojedinělých situacích je jeho ručení za závazky společnosti. Je to takzvané dobrovolné ručení a odlišuje se od zákonné úpravy ukládající povinné ručení u jiných forem osobních obchodních korporací. Totéž platí i naopak, že akciová společnost převezme ručení za akcionáře, pokud to neodporuje zákonu. Lze tedy říci, že majetková odpovědnost akciové společnosti je nezávislá, jelikož za závazky ručí svým majetkem. Jediný případ, kdy akcionář může ručit za závazky společnosti je po provedení likvidace, přičemž akcionáři ručí za závazky do výše svého podílu na likvidačním zůstatku.

Za určitých podmínek může dojít k prolomení hranice majetkoprávní samostatnosti akciové společnosti. Stane se tak v případě, že akciová společnost je ovládána silným akcionářem, který rozhodným směrem určuje strategii chování společnosti a není zřejmé, zda ovládající akcionář řídil společnost přímo či nepřímo. Přivedl-li silný akcionář společnost do úpadku, lze zavázat tohoto akcionáře k uspokojení pohledávek věřitelů. Důvodem této úpravy je ochrana věřitelů proti možnému riziku ze strany silného akcionáře, avšak je třeba pohlížet na tento nástroj uspokojení pohledávek věřitele spíše jako výjimečný.<sup>10</sup>

Akciová společnost je kapitálovou obchodní společností. Hlasovací práva akcionářů nejsou rozdělena tak, že by akcionář měl vždy jeden hlas, nýbrž odpovídají výši vkladu, jímž se podílel na základním kapitálu společnosti. Dle stejného kritéria se posuzuje také rozdělení zisku či podíl na likvidačním zůstatku a další práva akcionářů.<sup>11</sup>

Rozdíl v osobní a kapitálové společnosti spočívá v tom, že společník osobní společnosti jedná ze zákona jménem společnosti a záleží jen na kvalitě společníka ohledně ekonomického úspěchu, přičemž se u řízení akciových společností počítá i s jinými osobami než s akcionáři - hovoří se o přípustnosti cizorodého prvku v řízení akciové společnosti.<sup>12</sup>

Akciová společnost zaručuje společníkům vyšší stupeň anonymity, než co poskytují ostatní formy obchodních společností. Může nastat i situace, že akcionáři

---

<sup>10</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 20 ISBN 80-7357-164-1

<sup>11</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 6 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>12</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 21 ISBN 80-7357-164-1

jsou akciové společnosti neznámí, avšak tento trend je čím dál tím více z hlediska transparentnosti vztahů ve společnosti potlačován. Projevilo se to například v právu každého akcionáře domoci se písemné informace, kdo je majitelem vydaných akcií. Rozhodujícím krokem v odtajnění akcionářů bylo zavedení zaknihovaných akcií, které odstranily komplikované zjišťování identit akcionářů a zjednodušily celý proces. Tyto podmínky o odtajnění akcionářů a tedy snaha o transparentnost mozaiky akcionářů ukládá zákon společnostem, které obchodují s cennými papíry na burzách. Akcionáři takových společností mají například povinnost oznámit neprodleně každé snížení či zvýšení svých hlasovacích podílů emitentovi akcií a regulátorovi kapitálového trhu. Důvodem této snahy o transparentnost je vytvořit bezpečný a průhledný kapitálový trh.<sup>13</sup>

Akciové společnosti jsou ve většině případů založeny za účelem zisku. Lze je ale také založit k účelům provozování škol či zdravotních a kulturních zařízení. Údaje o účelu založení akciové společnosti se uvádějí v zakladatelských dokumentech a nahlíží se na ni stejně jako na podnikatele, protože zákon vyžaduje zapsání i této nepodnikatelské společnosti do obchodního rejstříku.

Status podnikatele nese pouze akciová společnost. Akcionář této společnosti není podnikatelem a na rozdíl od akciové společnosti není ani nositelem oprávnění ze živnostenského zákona. Je třeba tomu porozumět tak, že akcionář je osobou jen provádějící práva společníka a akciová společnost je osoba podnikatele. Nebrání to ale tomu, aby se akcionář věnoval svým dalším podnikatelským aktivitám, například prostřednictvím živnostenského listu.<sup>14</sup>

Akciové společnosti jsou soukromoprávní uzavřené korporace. Korporacemi se nazývají proto, že vznikají na principu sdružování ať už fyzických či osob právnických, které tvoří základní kámen akciové společnosti. Z pohledu novelizace soukromého práva a větší smluvní volnosti jsou akciové společnosti striktně kogentně upraveny a smluvní volnost zakladatelů a akcionářů je jen velmi malá. Někteří přiřazují akciové společnosti k fundacím, či konkrétněji nadacím, ve kterých se projevuje také dualistické a monistické uspořádání a jsou také objektem, do kterého se vyčlení určitý majetek, který se pro stanovený účel obhospodařuje.

---

<sup>13</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 22 ISBN 80-7357-164-1

<sup>14</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 7 ISBN 978-80-7478-961-8

Vstoupit do akciové společnosti může každý, kdo splňuje určité podmínky. Podílet se na akciové společnosti lze pouze prostřednictvím akcií, které společnost vydala, tudíž se akcionářem dané společnosti může stát jen ten, kdo akcie získal. Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným je akciová společnost stále otevřenější a dostupnější obchodní společností, jelikož rozdíl převádění podílu u těchto dvou společností je markantní a vázanost na konkrétní osobu společníka je jiná. Akcie akciové společnosti jsou většinou obchodovatelné, kdežto u společnosti s ručením omezeným je převod podílu spojen s komplikovanějším smluvním převodem a zápisem do obchodního rejstříku. V případě, že akcionář již nechce být akcionářem společnosti, nemůže žádat vyplacení svého vkladu. Jediné co může učinit je, že své akcie převede na jinou osobu. Převodem akcií nedochází ke změně zakladatelských dokumentů, neboť se v nich akcionáři nenevidují, tudíž je akciová společnost více anonymní než ostatní obchodní společnosti.<sup>15</sup>

Hospodářský význam akciových společností se díky širokému využití v moderních státech stal jednou z nejrozšířenějších forem podnikání pro velké kapitálové podnikání hospodářských gigantů, jejichž roční obrat dosahuje obrovských rozměrů. Vnitřní uspořádání akciové společnosti umožňuje shromažďovat kapitál široké veřejnosti. Díky možnosti spojení velkého kapitálu veřejnosti se dostává akciová společnost do velmi dominantního postavení na trhu s realizací velké finančně náročné a rentabilní akvizice.

### 1.3 Založení a vznik akciové společnosti

Založení akciové společnosti je velmi časově, finančně i organizačně náročné. Založení předchází přípravné stádium, kdy je třeba formulovat záměr společnosti a zajistit si potencionální jednající orgány. Kroky v této fázi mohou mít pouze faktický charakter, avšak může již dojít k uzavření smluv.<sup>16</sup> Proces zakládání společnosti jde rozdělit na dvě části: na založení a vznik společnosti. Zakladatelé musí pečlivě zvážit obchodní strategii a záměr, při kterém musí brát v potaz několik

---

<sup>15</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 24 ISBN 80-7357-164-1

<sup>16</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 421 s. ISBN 978-80-7380-524-1



okolností jako například: jaké konkurenci se bude vystavovat či jakou výši finančních prostředků bude mít společnost k dispozici. Založení akciové společnosti je možné dvojím způsobem, a to dle volby kapitálové možnosti zakladatele. Jedná se buďto o jednorázové založení, kdy je zakladatel kapitálově tolik vybaven, že své akcie může pokrýt sám. V tom případě je akciová společnost založena stejně jako ostatní obchodní společnosti účinností zakladatelské smlouvy. Druhou možností je postupné založení, kdy zakladateli patří jen část akcií a zbytek vypíše veřejnosti. Nejedná se tedy o jediný právní úkon. Tento proces založení se završuje až odhlasováním valné hromady o založení akciové společnosti. Při přípravě podkladů k založení společnosti, se dá uzavřít takzvaná přípravná smlouva, ve které si zakladatelé určí budoucí právní poměry ve společnosti, a předejde se případným sporům při následné změny názorů zakladatelů.<sup>17</sup>

Přípravná smlouva je smlouvou inominální (nepojmenovanou smlouvou podle §1746 odst. 2 obč. z.). Základem této smlouvy jsou ujednání o budoucích stanovách. Pokud přípravná smlouva tato ujednání nebude obsahovat, nebude se jednat o přípravnou smlouvu. Dle zákona zakladatelé založí společnost jednomyslným projevem vůle přijmout stanovy. U dualistické struktury je představenstvo povoláno dozorčí radou a poté musí následovat povolání všech členů představenstva dozorčí radou. Po založení akciové společnosti již může právnická osoba přijímat a sjednávat práva a povinnosti ještě před faktickým vznikem a zveřejněním v obchodním rejstříku. Ze zákona vyplývá, že pokud není určen ve stanovách čas, na jakou dobu je akciová společnost zřízena, platí, že je zřízena na dobu neurčitou. Akcionáři mají právo změnit stanovy o době trvání i ve společnosti založené na dobu určitou, nebo ji úplně zrušit. Zakladatelem společnosti se stává zakládající osoba okamžikem schválení stanov a účastenstvím na úpisu akcií. Zakládající akcionáři nejsou nijak zvýhodněni oproti budoucím potencionálním akcionářům, jelikož mají stejné postavení z hlediska práv a povinností.<sup>18</sup>

Stanovy akciové společnosti se dají považovat za nejdůležitější dokument společnosti. Výsledkem zakladatelského právního jednání akciové společnosti jsou

---

<sup>17</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 48 ISBN 80-7357-164-1

<sup>18</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 423 s. ISBN 978-80-7380-524-1

vždy stanovy, které se dají označit jako „ústava společnosti“ a jsou zásadním dokumentem po celou dobu existence společnosti.<sup>19</sup> K založení společnosti se vyžaduje přijetí stanov. Ten, kdo přijal stanovy a podílil se na úpisu akcií, je zakladatel.<sup>20</sup> Schválením stanov dojde k platnému právnímu jednání, protože se zakladatelé zavazují k peněžitému či nepeněžitému plnění ku prospěchu třetí osoby. Třetí osobou je v tomto případě myšlena akciová společnost.<sup>21</sup> Zakladatelé tuto činnost vykonávají k tomu, aby vložili kapitál do společnosti s vizí budoucího majetkového zhodnocení. To však závisí na hospodářském výsledku společnosti a je otázkou, zda akciová společnost bude mít úspěch, jelikož může nastat situace, kdy se společnost dostane do úpadku a akcionáři přijdou o svůj vložený majetek. V praxi se většinou při tvorbě stanov vychází z předem formulovaných vzorů.<sup>22</sup>

Stanovy musí mít formu veřejné listiny. Dle §8 odst. 1 zákona o obchodních korporacích se vyžaduje forma notářského zápisu, který musí být podepsán jak notářem, tak i zakládajícími osobami popřípadě zmocněnci zakladatelů na základě úředně ověřené plné moci.<sup>23</sup>

Náležitosti stanov jsou rozděleny do dvou okruhů a to na obligatorní (povinné) a fakultativní (dobrovolné). Obě náležitosti jsou pro vznik stanov nezbytné. Absolutně obligatorními náležitostmi stanov jsou zejména uvedení obchodní firmy a sídla společnosti, výše základního kapitálu, předmět činnosti společnosti a další, které jsou obsaženy v §123 odst. 1 obč. Z., §250 odst. 2 a §458 odst. 1 zákona o obchodních korporacích.<sup>24</sup> Stanovy při založení společnosti obsahují také údaje o počtu akcií, které zakladatel upisuje, jaká je výše nominální hodnoty akcií, popis předmětu každého nepeněžitého vkladu, v jaké výši bude splacen základní kapitál a další údaje, které jsou obsaženy v §250 odst. 3 zákona o obchodních korporacích.<sup>25</sup>

Mezi obvyklé fakultativní náležitosti stanov náleží zejména založení práva na podíl na zisku společnosti osobám, které nejsou akcionáři, doba splatnosti podílu

---

<sup>19</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 48 ISBN 80-7357-164-1

<sup>20</sup> §250 ZOK

<sup>21</sup> §16 odst. 2 ZOK

<sup>22</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 53 ISBN 80-7357-164-1

<sup>23</sup> §8 odst. 1 ZOK

<sup>24</sup> §250 odst. 1 ZOK

<sup>25</sup> §250 odst. 2 ZOK

na zisku, určení, že s jednotlivými kusovými akciemi je spojena jiná váha hlasů, omezení převoditelnosti akcií na jméno, jiná než peněžitá podoba podílu na zisku, určení, že valná hromada může zasedat a usnášet se, i když veškerá zákonná a stanovami určená pravidla pro svolání valné hromady nebyla dodržena a další.<sup>26</sup>

Dalšími obvyklými fakultativními náležitostmi dualistické struktury jsou délka funkčního období člena představenstva, rozšíření zákazu konkurence člena představenstva, přípustnost a pravidla volby náhradníka člena představenstva, délka funkčního období dozorčí rady a další. Monistická struktura má oproti dualistické odlišné fakultativní náležitosti stanov jako například délku funkčního období statutárního ředitele, člena správní rady, přípustnost a pravidla volby náhradníka člena správní rady, stejně jako rozšíření zákazu konkurence pro člena správní rady i statutárního ředitele nad limit stanovený zákonem.<sup>27</sup>

Změny stanov lze docílit usnesením valné hromady, kde se promítá přímé, výše zmíněné vykonávání hlasovacích práv akcionářů, jejichž rozhodnutí o změně stanov musí být osvědčeno notářským zápisem, či rozhodnutím představenstva nebo správní rady o zvýšení základního kapitálu dle §511 zákona o obchodních korporacích. Dále pak může dojít ke změně stanov v důsledku jiné právní skutečnosti či ze zákona. Mezi jiné právní skutečnosti řadíme například změnu adresy sídla. Tyto změny nabývají účinnosti, pokud tak rozhodne valná hromada, nestanoví-li usnesení pozdější účinnost, zápisem do obchodního rejstříku či když tak určí zákon.<sup>28</sup>

Stanovy jsou esenciálním stavebním kamenem akciové společnosti, tudíž nemůže dojít k jejich zrušení během její existence. Jediným možným zrušením veškerých závazků vyplývajících ze stanov je případ kdy dojde k zániku společnosti a to ex lege. Nezrušitelnost stanov však nevyklučuje úpravu, změnu či zrušení konkrétního ustanovení. Poté, co jsou přijaty stanovy, je ukončen proces zakládání společnosti. Společnost jakožto subjekt práva dosud neexistuje; společnosti lze přiznat jen latentní existenci. V praxi dochází k určitým potížím vzhledem k objektivní potřebě zahájit výkon (zejména podnikatelské činnosti) ihned po založení společnosti ještě před jejím vznikem. Zákonodárci se proto snaží omezit

---

<sup>26</sup> §250 odst. 3 ZOK

<sup>27</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 56 ISBN 80-7357-164-1

<sup>28</sup> §511 ZOK

tyto negativní dopady zvláštní úpravou jednání zakladatelů za založenou, avšak dosud nevzniklou společností.<sup>29</sup> Například německá právní teorie tuto skutečnost označuje za předběžnou společnost, která může nabývat práva a povinnosti již před jejím vznikem.<sup>30</sup>

Zápis akciové společnosti do obchodního rejstříku má konstitutivní význam. Touto registrací se završuje proces vzniku akciové společnosti. Zápis akciové společnosti do obchodního rejstříku zveřejní rejstříkový soud bez zbytečného odkladu v Obchodním věstníku. Návrh na zápis společnosti podává představenstvo a podepisují jej všichni jeho členové.<sup>31</sup> Musí tak učinit do 6 měsíců od založení společnosti, je-li společnost založena za nepodnikatelským účelem, nebo do 6 měsíců od doručení příkazu živnostenského či jiného podnikatelského oprávnění.<sup>32</sup> Marné uplynutí této lhůty má za následek odstoupení od smlouvy. Společnost je rejstříkovým soudem upsána tehdy, jestliže se konala řádná valná hromada, byly zapsány akcie v celé výši, byly schváleny stanovy společnosti, byli řádně zvoleni členové představenstva a dozorčí rady a další. K návrhu na zápis se přikládají listiny osvědčující fakta, které musí být zapsány do obchodního rejstříku.<sup>33</sup>

Zakládání společnosti nepodléhá povolení státního orgánu. Vznik je podmíněn jen rozhodnutím rejstříkového soudu. Registrace rejstříkovým soudem proběhne tehdy, pokud jsou splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Při jejich splnění vzniká právní nárok.

Podnikatelskou činnost smí akciová společnost začít provozovat v souladu s předmětem podnikání dnem zápisu do obchodního rejstříku. Zároveň s tímto dnem vzniká společnosti povinnost vést účetnictví podle účetních zákonů a začíná běžet 30 denní lhůta k registraci u příslušného správce daně.

Po zápisu společnosti do obchodního rejstříku již nelze jednoduše zrušit rozhodnutí soudu. I přesto může dojít k situaci, kdy vyjde najevo, že společnost

---

<sup>29</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 84 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>30</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 85 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>31</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 69-70 ISBN 80-7357-164-1

<sup>32</sup> §9 odst. 1 ZOK

<sup>33</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 86 ISBN 978-80-7478-961-8

neměla být vůbec zapsána. Pokud nastanou taxativně vymezené vady stanovené zákonem, prohlásí soud společnost za neplatnou a ta nastupuje do likvidace.<sup>34</sup>

#### 1.4 Základní kapitál, vklad a podíl

Základní kapitál obchodních korporací je souhrn všech vkladů.<sup>35</sup> Vklady do obchodních korporací mohou být peněžité i nepeněžité.<sup>36</sup> Pokud se do společnosti vkládají nepeněžité vklady, je nutné, aby je znalec posudkem ocenil.<sup>37</sup> Peněžní hodnocení znalce v posudku vyjádří reálnou hodnotu a sumu peněz, která se započítává do základního kapitálu obchodní korporace.

Ani do obchodního rejstříku se daná movitá věc nezapisuje jako nepeněžitý vklad, ale jen výše vkladu společníka a celková výše základního kapitálu. Základní kapitál je tedy jen vyjádření hodnoty majetku v penězích, který se vkládá do obchodní společnosti. Vypovídá o tom, že společníci již před vznikem vložili do společnosti určitý majetek a společnost ho může volně v souladu se svým předmětem činnosti využívat. Převážně se jedná o peněžité vklady, které se deponují na bankovním účtu vedeném na obchodní společnost. Výše základního kapitálu není stálá. Při snižování nebo zvyšování základního kapitálu se musí postupovat dle přísných kritérií, které vyplývají ze zákona. Minimální výše základního kapitálu u kapitálových společnostech je stanovena v zákoně.<sup>38</sup>

V současné době činí výše základního kapitálu akciové společnosti minimálně 2.000.000 Kč nebo 80.000 Eur.<sup>39</sup>

Základní kapitál u akciové společnosti je velmi nespolehlivým ukazatelem solventnosti společnosti, jelikož povinnost udržení základního kapitálu na minimální výši stanovenou zákonem není předepsána. Lepším ukazatelem je test

---

<sup>34</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 87 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>35</sup> § 30 ZOK

<sup>36</sup> §15 odst. 3 ZOK

<sup>37</sup> §17 odst. 2 ZOK

<sup>38</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 234 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>39</sup> §246 odst. 2

insolvence což je situace, kdy akciová společnost nesmí vyplácet prostředky tak, že by tím spadla do úpadku.<sup>40</sup>

Základní kapitál je odlišnou veličinou od majetku akciové společnosti. Výše majetku se ve stanovách neuvádí, neboť se mění v závislosti na mnoha faktorech. Nejvíce se přibližuje základnímu kapitálu při vzniku společnosti. Pokud jsou však akcie vydány za vyšší emisní kurs, než je jejich jmenovitá hodnota, je při vzniku společnosti majetek vyšší než základní kapitál. Hlavní význam pro stav obchodního majetku mají hospodářské výsledky společnosti.<sup>41</sup>

Základní kapitál se uvádí v účetní uzávěrce akciové společnosti v oddílu pasiv. Zde se uvádějí všechny zdroje financování společnosti, mezi které patří základní kapitál, emisní ážio, nerozdělený zisk, úvěry, půjčky či vklady tichých společníků.

Význam základního kapitálu má několik definicí. Jedná se o základní kapitál ve významu majetku, základní kapitál ve významu financování, základní kapitál jako funkce míry účasti na společnosti.

Funkce základního kapitálu je funkce garanční, determinační a definiční. Garanční funkci základního kapitálu je přisuzován velký význam z hlediska ochrany věřitelů. Má zobrazovat, jakým způsobem společnost pokrývá své závazky, nicméně ani vysoký základní kapitál společnosti věřitele nemůže ujistit o solventnosti společnosti, jelikož nemá povinnost udržovat již zmíněnou minimální výši základního kapitálu.

Základní kapitál jako měřítko zisku je nejednoznačný. Zisk a ztráta společnosti nemají na základní kapitál vazbu, ale dopadají na celkový kapitál společnosti.

Dle výše vkladu akcionáře lze určit jeho podíl a na tomto základě určit účast na společnosti. U akciových společností je podíl akcionáře určen vlastnictvím cenných papírů vydaných společností, se kterými je spojen podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech. Vkladem se rozumí peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace. U akciové společnosti se vklad označuje jako jmenovitá nebo účetní hodnota akcie. Vklad

---

<sup>40</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 235 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>41</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 235 s. ISBN 978-80-7380-524-1

může být peněžitý či nepeněžitý. Nepeněžitým vkladem mohou být nemovité věci, movité věci, pohledávka, know-how. K tomuto vkladu je potřeba ocenění znalcem, jež je volen zakladateli.<sup>42</sup>

Vkladová povinnost je závazek akcionáře, poskytnout obchodní korporaci předmět vkladu za účelem účasti v ní. Vkladatel musí splnit vkladovou povinnost ve lhůtě stanovené zákonem a zakladatelským dokumentem.<sup>43</sup> Minimální výši vkladu do akciové společnosti zákon nestanoví. Je dán pouze výši 2.000.000 Kč nebo 80.000 Eur.<sup>44</sup> Splatí-li akcionář emisní ážio a alespoň minimální výši 30% účetní hodnoty akcií na účet banky do doby deklarované ve stanovách, nejpozději však do podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku je založení společnosti účinné.

Správce vkladů je osoba, která spravuje veškerý svěřený majetek společníků společnosti před vznikem obchodní korporace.<sup>45</sup> Touto osobou může být banka, zakladatel nebo třetí osoba. Správce vkladů je vázán mlčenlivostí a je povinen vykonávat činnost s péčí řádného hospodáře, přičemž nese odpovědnost za škodu vzniklou nedodržením svých povinností.<sup>46</sup>

Peněžité vklady kapitálové společnosti se splácí na bankovní účet, ke kterému má před vznikem společnosti přístup jen správce vkladů. Je oprávněn s nimi disponovat až od okamžiku vzniku společnosti. Peněžité vklady mohou být splaceny zcela nebo zčásti. Nepeněžité vklady musí být vneseny v plné výši. Na vložení nepeněžitých vkladů jako jsou věci movité, nemovité, obchodní závod a další se uplatní smluvní vklad věci.<sup>47</sup>

Vlastnické právo k předmětu vkladu vzniká obchodní korporaci dnem jejího vzniku. Pokud je předmětem vkladu nemovitá věc, vzniká vlastnické právo k ní dnem zápisu vlastnického práva do veřejného seznamu. Po vzniku společnosti správce vkladů předá veškeré vklady společnosti i s jejími plody a užitky.

---

<sup>42</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 238 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>43</sup> §15 odst. 2

<sup>44</sup> §246 odst. 2

<sup>45</sup> §18 odst. 1

<sup>46</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 239 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>47</sup> §23 ZOK

Podíl akcionáře představuje jeho účast v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.<sup>48</sup> Kvalitativní stránka představuje souhrn jeho práv a povinností plynoucí z účasti ve společnosti. Kvantitativní stránka má dvě složky: výši podílu a hodnotu podílu. Výše podílu určuje rozsah výkonu práv a povinností akcionáře. Hodnota podílu se mění podle hospodářských výsledků společnosti.<sup>49</sup>

Podíl v akciové společnosti je ztělesněn jako akcie. Akcie je cenný papír účastnický, korporační, soukromý, investiční, cirkulační a spekulativní. Zahrnuje práva a povinnosti akcionáře. Převod práv a povinností se realizuje převodem akcie. Akcie má funkci legitimovat akcionáře k výkonu akcionářských práv a povinností. Cenný papír je listina, která může taktéž být nahrazena zápisem do určité evidence a jde převést jen změnou tohoto zápisu. Jedná se o zaknihovaný cenný papír. Akcie vydané společností mohou mít různou nominální hodnotu.<sup>50</sup>

Akcii lze převést na jiného akcionáře nebo třetí osobu. Převodem akcie se převádí všechna práva a povinnosti s ní spojená. Práva, která je možné samostatně oddělit od akcie lze samostatně převést. Cenný papír s přednostními právy se nazývá opční list.

Podíl na zisku se vypočítává dle účetní závěrky schválené představenstvem akciové společnosti.<sup>51</sup> Právo na podíl na zisku je zákonem garantované právo akcionáře. Podíl na zisku je splatný do 3 měsíců od rozhodnutí valné hromady, pokud ve stanovách není určeno jinak.<sup>52</sup>

Při zániku účasti akcionáře v obchodní korporaci v době jejího trvání jinak než převodem podílu nebo udělením příklepu v řízení o výkonu rozhodnutí, vzniká společníkovi nebo jeho právnímu nástupci právo na vypořádání, ledaže jiný právní předpis stanoví jinak.<sup>53</sup> Vypořádací podíl se vypočítá z účetní závěrky sestavené ke dni zániku podílu účastníka v penězích.

---

<sup>48</sup> §31 ZOK

<sup>49</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 242 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>50</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 125 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>51</sup> §34 odst. 1 ZOK

<sup>52</sup> §34 odst. 2

<sup>53</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 245 s. ISBN 978-80-7380-524-1



Při zrušení obchodní korporace náleží každému akcionáři právo na podíl na likvidačním zůstatku, který je vyplácen v penězích. Likvidační zůstatek se rozdělí dle výše podílu akcionářů vyjádřený v akciích. Při zrušení akciové společnosti likvidací ručí akcionář za její dluhy ve výši svého podílu.<sup>54</sup>

## 1.5 Akcie

Akcie je listinný nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře podílet se podle zákona a stanov akciové společnosti na jejím řízení, na jejím zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací.<sup>55</sup> Zákon o obchodních korporacích připouští, aby stanovy rozšířili rozsah akcionářských práv nad rozsah daný zákonem. Umožňuje též oddělit některá práva od akcie. Akcie jsou cenným papírem, který může vydávat pouze akciová společnost.<sup>56</sup>

Akcie představuje mezi cennými papíry vydávanými akciovou společností cenný papír nepochybně nejdůležitější a je koneckonců úhelným kamenem celé akciové společnosti, jak ostatně vyplývá i z jejího označení, resp. z označení akciové společnosti.<sup>57</sup> Definice cenného papíru dle §514 občanského zákoníku zní: Cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést.<sup>58</sup>

Základní kapitál akciové společnosti je rozdělen na určitý počet akcií. Od poloviny 20. století se zákonodárce snaží o takzvané zaknihování akcií. Zaknihovaná akcie je taková, jejíž povaha není cenný papír, jelikož jí chybí její fyzická prezence. Tato akcie je vedena v elektronické evidenci. Výhodou tohoto zaknihování akcií je snadnější převod akcií a bezpečnější uložení. Nevýhodou jsou především drahé poplatky za vedení akcie v evidenci.

---

<sup>54</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 246 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>55</sup> ZOK §256 odst.1

<sup>56</sup> Dědič, J., Štengolvá, I., Kříž, R., Čech, P. *Akciové společnosti*. 7. Přepřacované vydání. Praha : C.H. Beck, 2012, s. 101

<sup>57</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. A kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2013. s. 1824 ISBN 978-80-7380-451-0

<sup>58</sup> OZ § 514

Od účinnosti nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích, se nahlíží na zaknihovanou akcii jako na reálně existující v listinné formě.

Akcie je klíčovým pojmem akciového práva. Od něj akciová společnost odvozuje svůj název.<sup>59</sup> Akcie má trojí význam. Znázorňuje základní kapitál akciové společnosti, práva a povinnosti akcionáře a cenný papír.

Souhrnem vkladů všech akcionářů je vytvořen základní kapitál akciové společnosti. Akcionář následně od společnosti obdrží vydanou akcii. Zakladatelé určují její jmenovitou hodnotu, která musí být zaznamenána ve stanovách. Jmenovitá hodnota akcie je udávána v českých korunách, pokud nemá akciová společnost základní kapitál složený v eurech.

Jmenovitá hodnota akcie nemusí být stálá a je možno ji měnit. Změna nominální hodnoty akcie probíhá prostřednictvím štěpení a spojování. Štěpení probíhá tak, že se akcie o nominální hodnotě 10.000 Kč rozštěpí na akcie 10 kusů o nominální hodnotě 1000 Kč. Opačným procesem je spojení akcií. Víceru akcií je nahrazeno jednou novou akcií, jejíž nominální hodnota tvoří součet všech nominálních hodnot zanikajících akcií.

Kusové akcie jsou naopak akcie bez nominální hodnoty. Na každou kusovou akcii připadá stejný podíl na základním kapitálu, který se určí tak, že se částka základního kapitálu vydělí počtem akcií.<sup>60</sup> Co se týče možné formy kusové akcie s ohledem na absenci zvláštní úpravy v ZOK mohou být tyto akcie vydávány jak formou cenného papíru na řád, tj. jako akcie na jméno, tak i na doručitele jako akcie na majitele. V případě akcií na majitele však mohou být vydány pouze jako zaknihovaný cenný papír nebo imobilizovaný cenný papír.<sup>61</sup> Kusové akcie jsou takzvané nepravé kusové akcie. Výhodou kusových akcií představuje zjednodušení manipulace se základním kapitálem. Pokud se mění základní kapitál společnosti, která emitovala kusové akcie, není třeba vydávat nové akcie jako by to bylo v případě akcií vydaných s nominální hodnotou, na níž by bylo zapotřebí změnit

---

<sup>59</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2015 s. 111

<sup>60</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2015 s. 111

<sup>61</sup> ŠTĚPÁNKOVÁ, K., *Kusové akcie – cesta ke zefektivnění správy společnosti?* [online] Dostupné z epravo.cz <https://www.epravo.cz/top/clanky/kusove-akcie-cesta-k-zefektivneni-spravy-spolocnosti-89798.html> [cit. 24.10.2017]

nominální hodnotu. Další výhodou kusové akcie je, že v případě změny základní kapitálu akciové společnosti na jinou měnu není třeba dalších změn.

Peněžní částka, za kterou emitent cenný papír (akcii) vydává, je emisní kurs cenného papíru.<sup>62</sup> Emisní kurs nesmí být nižší než nominální hodnota akcie a je definován při založení společnosti ve stanovách. Převyšuje-li emisní kurs nominální hodnotu akcie, je tento rozdíl označen jako emisní ážio. Emisní ážio nespadá do základního kapitálu společnosti, ale do všeobecného majetku akciové společnosti.

Podíl na akciové společnosti je vázán na akcii. Podíl představuje účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.<sup>63</sup> Každá akcie představuje jeden podíl na společnosti.<sup>64</sup>

Akcii je třeba chápat jako cenný papír, na který se váže účast ve společnosti nezbytný pro vykonávání akcionářských práv. Je věcí movitou, kterou vlastní akcionář. S akciemi je dovoleno různě disponovat jako například prodávat, zastavit či darovat. Vzhled akcie není nijak definován a záleží ryze na akciové společnosti v jaké podobě akcie vydá. Pokud by byly akcie obchodovány na regulovaném trhu, musí splňovat zvláštní podobu dle §65 odst. 1 písm. k zákona a obchodování na kapitálovém trhu.

Akcie může mít formu cenného papíru na řad nebo na doručitele. Akcie na majitele je cenným papírem na doručitele a akcie na jméno je cenným papírem na řad. Majitel akcie vydané na jméno se zapisuje do seznamu akcionářů. Akcie na jméno jsou převoditelné rubopisem či smlouvou, přičemž omezení převoditelnosti této akcie může být zakotveno ve stanovách. Jméno se u akcie na majitele neuvádí a není způsob jak zjistit, kdo je vlastníkem akcie. Tuto akcii lze pouze vydat jako zaknihovaný či imobilizovaný cenný papír. Imobilizování cenných papírů znamená, že akcie jsou fyzicky uloženy do centrálního depozitáře a není dovoleno, aby akcionáři byla akcie vydána z hromadné úschovy. Majitele zaknihované akcie lze zjistit, jelikož se evidence zaknihovaných cenných papírů nevede anonymně. Zaknihované akcie jsou převáděny změnou v evidenci zaknihovaných cenných papírů.

---

<sup>62</sup> §520 odst. 2 OZ

<sup>63</sup> §31 odst. 1 ZOK

<sup>64</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2015 s. 111

Ustanovení §284 odst. 1 ZOK upravuje takzvaný rozhodný den. Ten kdo je ve stanoveném rozhodném dni zapsán jako vlastník akcie, je oprávněn vykonávat akcionářská práva, jako například podílet se na valné hromadě nebo uplatnit právo na podíl na zisku.

Zákon rozlišuje akcie na kmenové akcie, prioritní akcie, akcie s rozdílnou vahou hlasů a akcie s pevným podílem zisku. Akcie se zvláštními právy, se kterými jsou spojena stejná práva, tvoří jeden druh. Akcie, se kterou jsou spojena přednostní práva týkající se podílu na zisku nebo na jiných vlastních zdrojích nebo na likvidačním zůstatku společnosti, je prioritní akcie.<sup>65</sup> Zákon dále stanovuje, že s prioritními akciemi není spojeno hlasovací právo. Akcie, se kterými není spojeno žádné zvláštní právo, jsou akcie kmenové.<sup>66</sup> Dalšími druhy akcií jsou akcie s různou vahou hlasů. Tyto akcie mají stejnou nominální hodnotu spojenou s různým počtem hlasovacích práv. Akcie s pevným podílem na zisku znamenají pro akcionáře vždy určitý podíl na zisku. Podmínkou tady není rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku. Úrokové akcie, které mají za cíl vyplácet určitý úrok bez napojení na ekonomickou situaci, jsou zakázány.

Akciová práva nejsou od akcie oddělitelná a nazývají se principem celistvosti. Nemůžeme tedy oddělit jednotlivé právo a převést ho na jinou osobu, která by toto právo vykonávala, avšak jsou z tohoto institutu povolené zákonné výjimky. Konkrétní práva lze od akcie oddělit a převést samostatně na třetí osobu, přičemž akcie zůstane u svého původního vlastníka. Osoba, která právo oddělené od akcie získá, se nedostává do pozice akcionáře. Právo, které je samostatně oddělitelné od akcie smí být jen majetkového charakteru. Oddělitelným a převoditelným právem od akcie tím pádem nemůže být například hlasovací právo, kdežto právo na vyplacení podílu na zisku je výše zmíněné majetkové právo a může být převedeno samostatně na třetí osobu. Dalším samostatně převoditelným právem je právo na podíl na likvidačním zůstatku a je možno ho převést od okamžiku, kdy společnost nastoupila do likvidace.

Akcie je základním stavebním kamenem akciové společnosti. Zákon zná i další deriváty cenných papírů, které se přímo dotýkají akciové společnosti. Jsou jimi dluhopisy, které se v případě akciových společností dělí na prioritní a

---

<sup>65</sup> §278 odst. 1 ZOK

<sup>66</sup> §276 odst. 1 ZOK

vyměnitelné dluhopisy. S vyměnitelnými dluhopisy je spojeno jen právo na výměnu za jiné dluhopisy nebo právo na výměnu akcie téhož emitenta.<sup>67</sup> Naopak u prioritních dluhopisů je s nimi spojeno právo na jejich splacení a vyplacení výnosů z nich. Zakotvení vydávání dluhopisu ve stanovách je nařízeno zákonem. Dluhopisy mohou být vydány jako cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír.

Okamžik, kdy může dojít k převodu samostatně převoditelných práv je určen zákonem a dle volby akcionářů stanoven ve stanovách. Samostatně převoditelná práva plynoucí z akcií mohou být dle uvážení akcionáře převedeny za úplatu či bezúplatně.

Zákon v určitých situacích stanovuje, že samostatně převoditelné právo oddělené od akcie musí mít formu cenného papíru. Je tomu tak například u opčních listů a kuponů.

Opční list je druh speciálního sekundárního účastnického cenného papíru, který může být vydán pouze za účelem uplatnění samostatně převoditelného přednostního práva spojeného s akcií.<sup>68</sup> Opční list může být vydán pouze ve formě cenného papíru na doručitele. Je buďto listinný, zaknihovaný nebo imobilizovaný. Opční list musí obsahovat obligatorní náležitosti, jinak není platným cenným papírem. Může zaniknout příkazem ke zrušení, když jeho vlastník uplatnil právo plynoucí z cenného papíru, nebo po marném uplynutí lhůty pro výkon práva plynoucí z opčního listu.

Samostatným druhem cenného papíru je kupon, jako vedlejší cenný papír vydaný za účelem podílení se na právu na výnos z jiného cenného papíru. Může být vydán pouze jako cenný papír na doručitele a lze ho vydat jen jako listinný či zaknihovaný. Kupon musí stejně jako opční list splňovat obligatorní náležitosti, jinak z něj nelze uplatnit určené právo. Vyplacením výnosu je právo z kupónu naplněno a kupon tím zaniká.

Zakladatel se stane akcionářem vznikem akciové společnosti. Pokud akcionář nesplatil emisní kurs akcie, jedná se o takzvanou nesplacenou akcii. Do splacení emisního kursu akcie představují akcionářská práva a povinnosti

---

<sup>67</sup> *Cenné papíry s pravidelným úrokem* [online] Dostupné z investice.cz <http://www.investice.cz/co-je-dluhopis/t98/> [cit. 26.10.2017]

<sup>68</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 222 ISBN 978-80-7478-961-8

nesplacenou akcií, nebyl-li vydán zatímní list.<sup>69</sup> S nesplacenou akcií je spojena povinnost splnit vkladovou povinnost. Pokud stanovy určí, mohou být práva a povinnosti spjaté s nesplacenou akcií spojeny se zatímním listem. Zatímní list je cenným papírem na řád a musí splňovat zákonem stanovené obligatorní náležitosti uvedené v §258 odst. 2 ZOK.

Akciová společnost smí vydávat další cenné papíry jako směnky, či nepojmenované cenné papíry dle §515 občanského zákoníku.

Zákon o obchodních korporacích zakazuje akciové společnosti být akcionářem vlastních akcií, aby se zabránilo vytváření fiktivního základního kapitálu.

## 1.6 Práva a povinnosti akcionářů

Hlavními a zároveň nejdůležitějšími povinnostmi akcionáře je povinnost loajality a vkladová povinnost.<sup>70</sup> Prakticky nejdůležitější povinností je vkladová povinnost, která musí být splněna alespoň z 30% nejpozději v den podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku, což znamená, že emisní kurs akcií musí být zaplacen nejméně ze 30%.<sup>71</sup>

Nezákladnější povinností je povinnost loajality. Je vnímána tak, že účast akcionáře na akciové společnosti je dobrovolná. Proto je povinen jednat tak, aby byl dosahován účel existence společnosti stanovený právními předpisy a stanovami.<sup>72</sup> Z povinnosti loajality akcionáře tedy plyne nečinit žádné kroky vůči společnosti, které by mohly mít negativní vliv na její činnost. Ve směru k třetím osobám a ostatním akcionářům jím nesmí škodit.<sup>73</sup> Porušením povinnosti loajality může být např. činnost, kdy akcionář znemožní akciové společnosti užívání pronajatých nebytových prostor, které jsou ve vlastnictví akcionáře, zpochybněním platnosti nájemní smlouvy apod.<sup>74</sup>

---

<sup>69</sup> §256 odst. 2 ZOK

<sup>70</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 393 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>71</sup> 253 odst. 1 ZOK

<sup>72</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 394 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>73</sup> Usnesení vrchního soudu v Praze ze dne 1.3. 2010 sp.zn. 7Cmo 269/2009

<sup>74</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3.2. 2005 sp. Zn. 7Cmo 117/2004

Další povinností je takzvaná povinnost oznamovací. Akcionáři, kteří obchodují své cenné papíry na evropském regulovaném trhu, jsou povinni oznamovat informace o jejich koncentraci podílů na akciové společnosti, jejíž základní kapitál je v souladu s §122 a 122a zákona o podnikání na kapitálovém trhu.<sup>75</sup>

Obsáhlejší úprava se dotýká práv akcionářů. Mezi hlavní práva akcionářů se řadí hlavně právo na podíl na zisku, právo na podíl na likvidačním zůstatku, právo účastnit se valné hromady, právo hlasovat, právo na vysvětlení, právo podávat návrhy a protinávrhy, právo žalovat na neplatnost usnesení valné hromady a práva kvalifikovaných akcionářů. Kvalifikovanými akcionáři se rozumí akcionáři, jejichž podíl na společnosti dosahuje zákonem stanovenou výši.

Podíl na zisku se stanovuje na základě výsledků účetní závěrky, která je schválena valnou hromadou.<sup>76</sup> U akcií, s kterými je spojen pevný podíl, se rozhodnutí valné hromady o jeho vyplacení nevyžaduje a je splatný do 3 měsíců od schválení účetní závěrky.<sup>77</sup> Obecně je splatný podíl na zisku do 3 měsíců ode dne rozhodnutí valné hromady o vyplacení podílu, pokud není ve stanovách upraveno jinak.<sup>78</sup> Podíl na zisku nesmí být vyplacen tehdy, pokud se vlastní kapitál po tomto rozdělení sníží pod výši upsaného kapitálu zvýšeného o fondy<sup>79</sup>, nebo by se rozdělením zisku společnost dostala do úpadku.<sup>80</sup> Rozhodujícím kritériem velikosti podílu na zisku je podíl akcionáře na základním kapitálu, neurčí-li stanovy jinak.<sup>81</sup> Rozhodným dnem uplatnění práva na podíl na zisku je rozhodný den k účasti na valné hromadě, není-li ve stanovách určeno jinak. O vyplacení podílu rozhoduje představenstvo.<sup>82</sup>

Podíl na zisku se vyplácí v penězích. Stanovy mohou určit, že se vyplácí v naturálním plnění, například v cenných papírech.<sup>83</sup> Jsou-li vydány akcie na jméno, probíhá vyplacení podílu na zisku bezhotovostním převodem na bankovní účet

---

<sup>75</sup> DVORÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 399 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>76</sup> §34 odst. 1 ZOK

<sup>77</sup> §348 odst. 4 ZOK

<sup>78</sup> §34 odst. 2 ZOK

<sup>79</sup> §350 odst. 1 ZOK

<sup>80</sup> §40 odst. 1 ZOK

<sup>81</sup> §348 odst. 1 ZOK

<sup>82</sup> §34 odst. 4 ZOK

<sup>83</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 403

akcionáře uvedený v seznamu akcionářů.<sup>84</sup> Právo na podíl na zisku je samostatně převoditelné ode dne, kdy valná hromada rozhodla o jeho výplatě.<sup>85</sup>

Právo na podíl na likvidačním zůstatku má každý akcionář, pokud je akciová společnost zrušena likvidací. Není-li stanoveno jinak, vyplácí se tento nárok v penězích. Likvidační zůstatek se rozdělí mezi společníky nejprve do výše, v jaké splnili svoji vkladovou povinnost. Nestačí-li likvidační zůstatek na toto rozdělení, podílejí se společníci na likvidačním zůstatku v poměru svých splacených či vnesených vkladů.<sup>86</sup> Likvidátor navrhuje rozdělení likvidačního zůstatku mezi akcionáře s následným schválením valné hromady. Právo na vyplacení podílu je převoditelné dnem, kdy společnost vstoupila do likvidace, nestanovují-li stanovy jinak.

Každému akcionáři nelze upřít jeho základní právo účastnit se valné hromady. Neúčastní-li se akcionář valné hromady osobně, může se při jejím konání nechat na základě plné moci zastoupit. Stanovy mohou omezit výkon hlasovacího práva stanovením nejvyššího počtu hlasů jednoho akcionáře.<sup>87</sup> Účasti na valné hromadě se přisuzuje velký význam. Pokud to stanovy upravují, je možné se účastnit valné hromady za použití technických prostředků a podmínky tohoto hlasování musí být určeny tak, aby společnosti měla možnost ověřit totožnost osoby oprávněné vykonávat hlasovací právo a určit podíly, s nímž je spojeno hlasovací právo. Jinak se k odevzdaným hlasům nepřihlíží.<sup>88</sup>

Hlasovací právo je vnímáno jako nejvýznamnější nemajetkové právo akcionáře.<sup>89</sup> Počet hlasů by měl odpovídat podílu akcionáře na společnosti. Vychází to z principu one share – one vote, kterým se řídí zákon o obchodních korporacích.<sup>90</sup>

Dále se k hlasování používá institut kumulativního hlasování. Pokud tak určí stanovy, volí se členové orgánů kumulativním hlasováním.<sup>91</sup> Kumulativní

---

<sup>84</sup> §349 ZOK

<sup>85</sup> §352 odst. 1 ZOK

<sup>86</sup> §37 odst. 2 ZOK

<sup>87</sup> §353 odst. 2 ZOK

<sup>88</sup> §167 odst.2 ZOK

<sup>89</sup> ČERNÁ,S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 398

<sup>90</sup> ČERNÁ,S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 399

<sup>91</sup> §354 ZOK



hlasování je institut k prosazování a ochraně minoritních akcionářů a probíhá tak, že akcionář počet svých hlasů vynásobí počtem volených členů orgánů. Součin těchto dvou veličin vyjadřuje počet hlasů, kterými akcionář disponuje a záleží ryze na akcionáři, mezi koho své hlasy rozdělí. Mají-li volené osoby stejný počet hlasů z volby kumulativním způsobem, volba se opakuje. Stane-li se, že počet hlasů z opakované volby je opět shodný, volí se losováním.

Dalším právem akcionáře je právo na vysvětlení. Tím se rozumí, že je akcionář oprávněn požadovat a obdržet na valné hromadě od společnosti vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob, je-li takové vysvětlení potřebné pro posouzení obsahu záležitostí zařazených na program valné hromady nebo pro výkon jeho akcionářských práv.<sup>92</sup> Na základě tohoto práva na vysvětlení je akcionář schopen dále kvalifikovaně jednat a postupovat prostřednictvím svých dalších svěřených práv. Vysvětlení je nutné odmítnout, přivedlo-li by to akciovou společnost do úpadku. Toto právo má každý akcionář bez ohledu na výši jeho podílu na společnosti. Pokud je vysvětlení odmítnuto, má akcionář právo se ještě obrátit na dozorčí radu. Nevyjádří-li se dozorčí rada v určené lhůtě, je akcionář oprávněn se do 3 měsíců obrátit na soud.

Aby v akciových společnostech nedocházelo k prostému hlasování, mají akcionáři právo podávat návrhy a protinávhrhy při hlasování, zařazených na pořad jednání valné hromady. Výhodou tohoto práva je, že si tak akcionáři mohou sdělit své představy o záležitostech týkajících se akciové společnosti. Akcionář je povinen návrh sdělit společnosti v dané lhůtě před konáním valné hromady. Následně je představenstvo povinno seznámit ostatní akcionáře s daným návrhem a k němu připojit své stanovisko. To neplatí, byl-li návrh doručen méně než 2 dny před konáním valné hromady, nebo by náklady byly v hrubém nepoměru k významu a obsahu protinávhrhu. Obsahuje-li protinávhrh více než 100 slov, akciová společnost ho uveřejní se stanoviskem na svých internetových stránkách.<sup>93</sup>

Dalším právem akcionáře je právo žalovat na neplatnost usnesení valné hromady. Toto právo má ochrannou funkci, hájí nejen individuální práva a postavení akcionářů, ale je také nástrojem obecné právní ochrany. Právo žalovat na neplatnost usnesení valné hromady náleží každému akcionáři, členu

---

<sup>92</sup> §357 ZOK

<sup>93</sup> §362 odst. 2 ZOK

představenstva, dozorčí rady nebo likvidátoru. Mimořádný význam má toto právo u minoritních akcionářů, jelikož se mohou dovolávat zrušení usnesení valné hromady, které bylo přijato většinou vůlí akcionářů.

Akcionář nebo akcionáři společnosti, jejíž základní kapitál je vyšší než je uvedeno v §365 zákona o obchodních korporacích, požívají zvláštních práv kvalifikovaných akcionářů. Kvalifikovaní akcionáři mají právo požádat o svolání valné hromady, právo žádat doplnění pořadu jednání, právo žádat o přezkum výkonu působnosti statutárního orgánu, právo žádat o přezkoumání zprávy o vztazích a právo podat akcionářskou žalobu.

Každý kvalifikovaný akcionář je oprávněn se za společnost domáhat náhrady újmy proti členu představenstva nebo dozorčí rady, nebo splnění jejich případné povinnosti plynoucí z dohody podle § 53 odst. 3, anebo splacení emisního kursu proti akcionáři, který je v prodlení s jeho splácením, a v tomto řízení společnost zastupovat; to platí obdobně pro následný výkon rozhodnutí.<sup>94</sup>

## **2 Úprava akciové společnosti a znaky dualistického systému struktury akciové společnosti**

Dne 1. ledna 2014 nabyl účinnosti nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník), zákon o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech) a zákon o veřejných rejstřících (zákon č. 304/2013 Sb. zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob). V této souvislosti byla též novelizována řada souvisejících předpisů. Výsledkem je úprava akciového práva, která je srovnání s úpravou obsaženou v obchodním zákoníku liberálnější, neboť umožňuje větší flexibilitu při nastavení řízení společnosti i akcionářských práv, na druhé straně však výrazně posiluje odpovědnost členů volených orgánů.<sup>95</sup>

Důležitým pramenem práva s obecnými ustanoveními je občanský zákoník. Nalezneme v něm i právní úpravu cenných papírů včetně zaknihovaných cenných

---

<sup>94</sup> §371 ZOK

<sup>95</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2015 s. 370

papírů, popřípadě řadu dalších záležitostí týkajících se akciové společnosti jako je prokura, sídlo či firma.

Samotný základ právní úpravy akciové společnosti je pak obsažen v zákoně o obchodních korporacích, kde samotná speciální ustanovení akciového práva tvoří téměř polovinu zákona.

Dalším významným pramenem souvisejícím s akciovým právem jsou daňové a účetní normy.

Pokud se akciová společnost rozhodne obchodovat na regulovaném trhu a je zde přijata, vztahuje se na tuto obchodní činnost zákon o podnikání na kapitálovém trhu (zákon č. 256/2004 Sb. zákon o podnikání na kapitálovém trhu). Je-li záměrem zakladatelů poskytovat peněžní služby formou banky, je nutné, aby banka měla právní formu akciové společnosti, jež stanoví zákon o bankách.<sup>96</sup>

Dalším pramenem akciového práva je evropské právo. Vztahuje se na akciové společnosti s přeshraniční činností a je nařizováno převážně směrnicemi, které jsou základním nástrojem práva obchodních společností. Cílem evropské úpravy není snaha o unifikaci práva, ale jde o zakotvení právních nástrojů, které umožní efektivní ochranu akcionářů i třetích osob.

Úprava akciového práva se od ostatních obchodních společností liší vyšším podílem kogentních ustanovení. Jimi je myšlen zejména vznik a zánik akciové společnosti či její organizační struktura.

Tendence vývoje akciového práva je v posledních letech spojována s klíčovým pojmem corporate governance. Je to nauka na hranici mezi ekonomikou a právem, zabývající se správou a řízením společnosti. Jako nejpoužívanější český ekvivalent lze označit pojem „správa a řízení společnost“.<sup>97</sup> Lze ji chápat jako postupy a procesy řídicí a kontrolující společnost. Její primární cíl je zajistit prosperitu společnosti řídicími osobami. Struktura corporate governance vymezuje rozdělení práv a povinností mezi různé orgány společnosti, jako je správní rada, ředitelé, akcionáři a další implementované osoby, a stanovuje pravidla a postupy pro rozhodování uvnitř společnosti.

---

<sup>96</sup> Zákon č. 21/1992 Sb., Zákon o bankách

<sup>97</sup> KLÍROVÁ, J. *Corporate governance: správa a řízení obchodních společností*. Praha: Management Press, 2001, s. 13.

*Na úrovni Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) se iniciativy týkající se Corporate Governance soustředily na vytvoření určitých obecných pravidel správného řízení společností. Výsledkem této snahy bylo v roce 1999 vydání Principů Corporate Governance, které v roce 2004 prošly revizí a byly přizpůsobeny stávajícím potřebám. Revidovaná pravidla se soustředí na posílení práv akcionářů a ostatních dotčených subjektů, předcházení střetů zájmů, zabránění zneužívání přidružených společností, zpřehlednění pravidel odměňování vedoucích pracovníků a manažerů, zajištění integrity finančního trhu, transparentnost a vymahatelnost stanovených pravidel.<sup>98</sup>*

## 2.1 Znaky dualistického systému struktury akciové společnosti

Akciová společnost může mít dvojí systém vnitřní struktury společnosti. V dualistickém systému se zřizují dva orgány s velkým okruhem působnosti a silnými pravomocemi. Jedná se o představenstvo a dozorčí radu.<sup>99</sup> Dualistický systém byl převzat z německé právní úpravy a díky jeho tradici v českém právu je hojněji využíván. Česká právní úprava ovšem rozšířila oproti německé pravomoc valné hromady a náleží jí též kompetence volit a odvolávat členy valné hromady či představenstva. Tuto kompetenci valné hromady však lze omezit ve stanovách.

Představenstvo je výkonným orgánem společnosti a je pověřeno obchodním vedením akciové společnosti, do kterého není oprávněn nikdo zasahovat. Jedinou výjimku je situace, kdy valná hromada požádá představenstvo o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení.<sup>100</sup> Jeho členové rozhodují o každodenních otázkách společnosti. Přitom mají široké oprávnění. Mají v kompetenci delegovat svoji působnost. Zavazují společnost ve všech věcech a přísluší jim tedy téměř neomezené právo nakládat s majetkem společnosti.<sup>101</sup> Představenstvo může mít jednoho či více členů. Působení několika statutárních orgánů je zakázané.

---

<sup>98</sup> Kúdelková, M., *Corporate Governance – správa a řízení společnosti* [online] Dostupné z mpo.cz <https://www.mpo.cz/dokument2566.html> [cit. 26.10.2017]

<sup>99</sup> ROZEHNAL, Aleš et. Al *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 433 a. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>100</sup> §51 odst 2. ZOK

<sup>101</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 246

Dozorčí rada je dalším významným orgánem dualistického systému struktury, dohlížejícím na výkon působnosti představenstva a na činnost společnosti. Dozorčí rada je kontrolním orgánem akciové společnosti. V její kompetenci není rozhodování za společnost. Částečně si konkuruje s valnou hromadou do jejíž kompetence též náleží výkon kontroly nad společností. Na rozdíl od valné hromady je dozorčí rada stálým kontrolním orgánem akciové společnosti. Zejména kontroluje řádné vedení účetnictví a soulad podnikatelské činnosti společnosti s právními předpisy a stanovami, přezkoumává účetní závěrky a návrhy na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty.<sup>102</sup>

Výhodou dualistického systému struktury je oddělení představenstva od dozorčí rady. Je zákonem zakázáno být členem v představenstvu a v dozorčí radě zároveň. Takovéto rozdělení je jednodušší a zároveň představuje podklad pro lepší kontrolovatelnost.

Nevýhodou jsou vyšší provozní náklady z hlediska obsazení dvou placených orgánů společnosti.

### **3 Analýza a srovnání dualistického systému s monistickým systémem struktury akciové společnosti**

Od roku 2014 se mohou akcionáři rozhodnout, dle jakého systému struktury se jejich akciová společnost má řídit. Mohou se rozhodnout mezi dualistickým a monistickým systémem struktury akciové společnosti. Jak bylo již zmíněno, spočívá dualistická struktura z dvou orgánů, a to představenstva a dozorčí rady. Jedná se o již zažitý model v českém právu, avšak monistický systém struktury představuje pro českou právní úpravu novinku. Vychází z principu správy jedním orgánem a to správní radou. Společným rysem těchto dvou struktur je, že nejvyšším orgánem společnosti zůstává valná hromada. Vzniknou-li při založení akciové společnosti pochyby, o jaký systém struktury se bude jednat, je dáno, že se bude jednat o strukturu dualistickou.

---

<sup>102</sup> ROZEHNAL, Aleš et. Al *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 433 s. ISBN 978-80-7380-524-1

Monistický systém spočívá, jak již jeho název napovídá, na jediném orgánu, a to na správní radě.

Podstatou české právní úpravy monistického systému je zavedení dvou orgánů správní rady a statutárního ředitele.

V monistickém systému je správní rada zákonem určený hlavní orgán a určuje zaměření obchodního vedení společnosti a dohlíží na její řádný chod. Je jí dále svěřena úloha dohledu nad akciovou společností. Tuto funkci zastává v dualistickém systému dozorčí rada. Neurčí-li stanovy jinak, musí mít správní rada minimálně 3 členy, kteří si mezi sebou volí předsedu. Minimálním počtem členů správní rady je jeden člen, který je zároveň předsedou správní rady.

Statutárnímu řediteli je svěřeno obchodní vedení společnosti. Je povinen se řídit obchodním zaměřením stanoveným správní radou a má obdobné postavení jako představenstvo v dualistické struktuře. K výkonu statutárního ředitele se použijí obdobně ustanovení určené pro představenstvo.

Zákon připouští, že předseda správní rady může být zároveň statutárním ředitelem. S ohledem na možnost jednočlenné správní rady, jehož člen je zároveň předsedou správní rady, může dojít k situaci, kdy orgán statutárního ředitele a správní rady bude zastávat jedna osoba. V tomto případě rozhoduje jen jediná fyzická osoba obchodní zaměření akciové společnosti.

Výhodou monistické struktury oproti dualistické je, že se organizace uvnitř společnosti zjednodušila a má pozitivní vliv na úsporu nákladů.<sup>103</sup>

### 3.1 Správní rada

Správní rada představuje ústřední orgán fungování monistického systému struktury akciové společnosti, i když je úprava této struktury relativně diskutabilní. Nejvyšším orgánem i přesto zůstává valná hromada skládající se z akcionářů. Správní radě náleží dle §456 odst. 2 ZOK kontrolní činnost a vymezuje z části směr

---

<sup>103</sup> Volný předklad autora, *Monistisches vs. Dualistisches system* [online] Dostupné z roedl.de <http://www.roedl.de/themen/tschechien/2014-10/monistisches-vs-dualistisches-system> [cit. 28.10.2017]

obchodního vedení.<sup>104</sup> Stejně jako dozorčí rada je také správní rada volena nejvyšším orgánem společnosti a to valnou hromadou.

Působnost lze rozlišovat na zákonnou a svěřenou stanovami. Působnost správní rada neztrácí ani vstupem do likvidace a ani tehdy, jestliže společnost vstoupila do insolvence.

Správní rada určuje základní zaměření obchodního vedení společnosti a dohlíží na jeho řádný výkon. Do působnosti správní rady náleží rozhodování jakékoliv záležitosti týkající se společnosti, ledaže ji tento zákon svěřuje do působnosti valné hromady.<sup>105</sup>

Platí, že správní rada má zákonnou působnost, kterou má v dualistické společnosti dozorčí rada.<sup>106</sup> Do působnosti správní rady dále náleží rozhodování o základním zaměření obchodního vedení společnosti,<sup>107</sup> oprávnění zastupovat společnost v řízení před soudy a jinými orgány proti statutárnímu řediteli,<sup>108</sup> právo jmenovat a odvolat statutárního ředitele, jehož smlouvu o výkonu funkce také schvaluje.<sup>109</sup> Správní rada však nemá možnost rozhodovat za statutárního ředitele.

Zákon o obchodních korporacích nedefinuje minimální ani maximální počet členů správní rady, avšak ustanovení §457 ZOK říká, že neurčí-li stanovy jinak, má správní rada 3 členy.<sup>110</sup> Toto může mít rozhodnou roli v menších akciových společnostech, kdy je s ohledem na menší náklady stanoven pouze 1 člen správní rady, který bude zároveň vykonávat osobu předsedy správní rady. Takový krok může být pro akcionáře krokem riskantním. Vzniká zde totiž nedostatek objektivní kontroly ze strany ostatních potencionálních členů správní rady a prostor pro možné zneužití funkce ze strany jediného člena správní rady.

Členem správní rady se může stát pouze osoba, která splňuje obecné zákonné podmínky pro výkon funkce člena voleného orgánu,<sup>111</sup> je fyzickou osobou

---

<sup>104</sup> DĚDIČ, J., LASÁK, J. *Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (I. část)*. *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 3, s. 67

<sup>105</sup> §460 odst. 1 a odst. 2 ZOK

<sup>106</sup><sup>106</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 702 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>107</sup> §460 odst. 1 ZOK

<sup>108</sup> §462 odst. 2 ZOK

<sup>109</sup> §463 odst. 1 ZOK

<sup>110</sup> §457 ZOK

<sup>111</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 704 ISBN 978-80-7478-961-8

zastupuje-li funkci předsedy správní rady,<sup>112</sup> není prokuristou té samé společnosti. K účasti na jednání správní rady se vždy přizve statutární ředitel.<sup>113</sup>

Není-li svolána správní rada po dobu delší než 2 měsíce, třetina členů rady o ni může požádat předsedu. Nesvolá-li předseda správní radu bez zbytečného odkladu, může jí svolat statutární ředitel.<sup>114</sup>

Předseda správní rady je povinen svolávat zasedání správní rady, organizovat činnost správní rady, dohlížet na řádný výkon funkce správní rady a zastupovat společnost v řízení před orgány veřejné moci proti statutárnímu řediteli.<sup>115</sup>

### 3.2 Statutární ředitel

Statutární ředitel je v monistickém systému struktury, jak již jeho název napovídá, statutárním orgánem akciové společnosti, který je jmenován správní radou. Na jeho postavení se obdobně aplikují ustanovení ohledně představenstva v dualistickém systému. Na základě kogentní úpravy statutárního ředitele není dovoleno, aby byl koncipován jako kolektivní statutární orgán, popř. aby existovalo dva nebo více statutárních ředitelů v monistické struktuře akciové společnosti.<sup>116</sup>

Statutárnímu řediteli přísluší obchodní vedení společnosti,<sup>117</sup> které je limitované zaměřením obchodního vedení určeného správní radou.<sup>118</sup>

Je povinen postupovat s péčí řádného hospodáře a podobně jako členové představenstva odpovídá za způsobenou újmu. Podmínky pro výkon funkce kladené zákonem o obchodních korporacích jsou převážně stejné jako u představenstva. Obecně platí, že osoba musí být bezúhonná a plně svéprávná.

Rozdíl oproti představenstvu představuje fakt, že pozici statutárního ředitele smí obsadit jen fyzická osoba splňující podmínky zákona pro vykonávání funkce

---

<sup>112</sup> §462 odst. 2 ZOK

<sup>113</sup> §458 odst. 2 ZOK

<sup>114</sup> §459 odst. 3 ZOK

<sup>115</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 704 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>116</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 697 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>117</sup> §463 odst. 4 ZOK

<sup>118</sup> §460 odst. 1 ZOK



člena voleného orgánu, přičemž pozici člena představenstva naopak smí obsadit i osoba právnická prostřednictvím způsobilé osoby.

Další podmínkou je, že fyzická osoba není prokuristou společnosti či nemá vysloven zákaz funkci statutárního ředitele vykonávat. Statutární ředitel může být zároveň předseda správní rady.<sup>119</sup>

Dále je vztah statutárního ředitele k akciové společnosti podrobněji upraven smlouvou o výkonu funkce, kterou schvaluje správní rada.<sup>120</sup>

## **4 Právomoci orgánů dualistického systému struktury akciové společnosti**

### **4.1 Představenstvo**

Představenstvo je statutárním orgánem akciové společnosti dualistického systému struktury, přičemž mu náleží celkové vedení a správa obchodní společnosti při právních jednáních jménem obchodní společnosti,<sup>121</sup> pokud působnost představenstva není omezena stanovami či zákonem nebo svěřena do působnosti jiného orgánu společnosti. Rozhoduje o každodenních otázkách společnosti. Nezávislost představenstva je zajištěna §435 odst. 3 ZOK, který říká, že nikdo není oprávněn představenstvu udělovat pokyny týkající se obchodního vedení společnosti. Působnost představenstva je vymezena demonstrativním výčtem ustanoveních v zákoně a není možno se od nich nikterak odchýlit.<sup>122</sup>

Není ale vyloučeno, aby představenstvo pověřilo jiný orgán či osobu související se společností k vykonání úkonu spadající do její působnosti.

Představenstvo akciové společnosti je kolektivní orgán, který má 3 členy není-li stanovami upraveno jinak. Členem může být buď fyzická nebo právnická osobou. Pokud je počet členů upraven stanovami, není zde dán limit horní či dolní

---

<sup>119</sup> §462 odst. 2 ZOK

<sup>120</sup> §463 odst.1 ZOK

<sup>121</sup> §435 odst. 1 a odst. 2 ZOK

<sup>122</sup> *Představenstvo akciové společnosti* [online] Dostupné z uni-regensburg.de [http://www.uni-regensburg.de/Einrichtungen/ZSK/Tschechische\\_Rechtssprache/ObchodniPravo/Chapter6/Block5/content.html](http://www.uni-regensburg.de/Einrichtungen/ZSK/Tschechische_Rechtssprache/ObchodniPravo/Chapter6/Block5/content.html) [cit. 29.10.2017]

hranice. Představenstvo může mít i jednoho člena. Dále je nutné, aby při založení společnosti byl počet a osobní údaje členů představenstva byly uvedeny ve stanovách.<sup>123</sup> Má-li dojít ke snížení nebo zvýšení počtů členů představenstva akciové společnosti oproti počtu uvedenému ve stanovách, je třeba provést změnu stanov.<sup>124</sup> Naopak v případě evropské akciové společnosti není nutné, aby stanovy upravovaly počet členů statutárního orgánu.

Četnost zasedání představenstva není stanoven, ale je doporučeno se scházet minimálně jednou za měsíc. Usnáší se nadpolovičním hlasováním všech přítomných členů představenstva, ledaže stanovy určí vyšší počet. Každý člen představenstva má jeden hlas<sup>125</sup> a v případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy představenstva. Zákon o obchodních korporacích ponechává v otázkách tvorby vůle představenstva stanovám značný prostor. Stanovy tedy mohou například určit, že k přijetí rozhodnutí je třeba nadpoloviční většiny přítomných členů představenstva za přítomnosti alespoň jedné třetiny jeho členů.<sup>126</sup> Vždy je nutno pořídit zápis o rozhodnutích představenstva.

Stanovy mohou upravovat písemné hlasování nebo hlasování pomocí technických prostředků.

Členové představenstva akciové společnosti jsou považováni za orgán sdružující odborníky ve svém oboru. Dle názoru K. Eliáše je akciová společnost ideální pro správu a provoz velkých podniků, jejichž podnikání vyžaduje vysoké a popřípadě i dlouhodobé návratné investice, které jednotlivec není s to opatřit vůbec, nebo s tak vysokými riziky, že je to pro menší sdružení lidí neúnosné.<sup>127</sup>

Velké množství akcionářů, kteří se zpravidla neznají a kteří nemají zájem se osobně podílet na řízení společnosti, je důvodem, pro který je třeba, aby členství v představenstvu nebylo vázáno na podmínku vlastnictví akcií společnosti, ale aby členy představenstva byly osoby, které jsou schopny akciovou společnost řídit odborně.<sup>128</sup> Tento názor se nazývá principem profesionality.

---

<sup>123</sup> §250 odst. f

<sup>124</sup> Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22.11.1993 sp. zn. 15Cm 11/93

<sup>125</sup> §440 odst. 1 ZOK

<sup>126</sup><sup>126</sup> Řeháček, O. *Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů*. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2010 s. 21

<sup>127</sup> ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J., a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s.264

<sup>128</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 223 ISBN 80-7357-164-1

Vztah mezi zvoleným členem představenstva a akciovou společností je upraven zákonem a detailněji smlouvou o výkonu funkce, kterou schvaluje valná hromada. V případě kdy představenstvo volí dozorčí rada, schválí také smlouvu o výkonu funkce s jednotlivými členy představenstva.<sup>129</sup> V případě, že je ve smlouvě o výkonu funkce obsaženo ustanovení odporující zákonu či stanovám, není pro představenstvo závazné. Příkladem takového ustanovení je pokyn uvedený ve smlouvě o výkonu funkce, který se týká obchodního vedení společnosti, jelikož tato kompetence spadá jedině do působnosti představenstva.

Povinností člena představenstva je vykonávat svoji funkci s péčí řádného hospodáře a dodržovat zákaz konkurence.

#### 4.1.1 Působnost představenstva

Působnost představenstva je určena zákonem, interními předpisy, stanovami a je vázána na svéprávnost společnosti jako právnické osoby. Není možno, aby členové představenstva vykonávali působnost mimo jejich stanovený rámec. Například, že zákonem svěřená působnost jinému orgánu společnosti nesmí být vykonávána představenstvem.

Mezi dvě základní oprávnění představenstva patří oprávnění k vedení společnosti a jednatelské oprávnění. Způsob jednání členů představenstva je upraven stanovami.

Obchodním vedením se zpravidla rozumí organizace a řízení podniku, které náleží společnosti, řízení zaměstnanců, rozhodování v provozních záležitostech i rozhodování o podnikatelských záměrech.<sup>130</sup> Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích uvádí, že obchodním vedením se rozumí provozování základní hospodářské činnosti a rozhodování o záležitostech uvnitř společnosti.<sup>131</sup>

Představenstvo může obchodní vedení vykonávat samostatně nebo část obchodního vedení delegovat jen na některé členy představenstva, na vedoucí zaměstnance, na manažery společnosti či na speciálně k tomu zřízený a určený

---

<sup>129</sup> §438 odst. 2 ZOK

<sup>130</sup> *Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5.4.2006, sp.zn. 5Tdo 94/2006* [online]. Nsoud [cit. 5.11.2017] Dostupné z nsoud.cz <http://www.nvoud.cz/>

<sup>131</sup> *Důvodová zpráva k zákonu 90/2012 sb.* [online] Dostupné z justice.cz <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf> [cit. 2.11.2017]

orgán. Řádné vedení účetnictví a předkládání účetních závěrek zároveň s návrhem na rozdělení zisku valné hromadě je taxativně vyjmenovanou povinností spadající do působnosti představenstva v §435 odst. 4. Nikdo není oprávněn udělovat představenstvu pokyny týkající se obchodního vedení,<sup>132</sup> mimo výjimky uvedené v §51 odst. 2 ZOK. Pokud by tak někdo ve společnosti učinil rozhodnutím, je toto rozhodnutí absolutně neplatné.<sup>133</sup>

Omezujícím faktorem představenstva v jeho autonomní činnosti je odpovědnost členů představenstva za laicky řečeno špatné řízení akciové společnosti. Je-li podezření, že je obchodní vedení vykonáváno špatně nebo dokonce v rozporu s právními předpisy, je akcionář oprávněn člena nebo členy představenstva odvolat a společnost je oprávněná po nich požadovat náhradu způsobené újmy.<sup>134</sup>

Za společnost jakožto právnickou osobu jedná vůči třetím osobám její představenstvo a může ji zastupovat každý člen statutárního orgánu.<sup>135</sup> Jednání představenstva za společnost je zákonným zastoupením společnosti a je oprávněno jednat ve všech věcech společnosti.<sup>136</sup> Má-li statutární orgán více členů, může být ve stanovách sjednán způsob jednání za společnost. Jedná se o generální jednatelské oprávnění. Není-li ve stanovách uvedeno jinak, platí, že jedná každý člen statutárního orgánu samostatně. Vyžaduje-li zakladatelské právní jednání, aby členové statutárního orgánu jednali společně, může člen právnickou osobu zastoupit jako zmocněnec samostatně, jen byl-li zmocněn k určitému právnímu jednání.<sup>137</sup>

Doložením, že člen představenstva je oprávněn jednat za společnost, je v praxi zápis v obchodním rejstříku. Oprávnění jednat za společnost ale vzniká okamžikem, kdy byl člen představenstva ustanoven. Pokud tento údaj není ještě zapsán v obchodním rejstříku, není to překážkou jednání za společnost.

---

<sup>132</sup> 435 odst. 3 ZOK

<sup>133</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. a kol. Komentář k zákonu o obchodních korporacích. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2. sv. s. 1829

<sup>134</sup> ŠTENGLOVÁ, I., et al. Zákon o obchodních korporacích : komentář. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2013, str. 693

<sup>135</sup> §164 odst. 1 občanského zákoníku.

<sup>136</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 664 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>137</sup> §164 odst. 2 OZ

Ten kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí svůj podpis a popřípadě i údaj o své funkci či pracovním zařazení.<sup>138</sup>

Jedno ze zákonných omezení jednání člena představenstva jménem společnosti vychází z §447 odst. 4 ZOK, kde je určeno, že v případě soudního sporu s jedním členem představenstva, nesmí nikdo z členů představenstva jednat jménem společnosti. Dozorčí rada zvolí ze svých řad člena oprávněného v tomto sporu společnost zastupovat.

Vstupem do likvidace působnost představenstva přechází na likvidátora a jeho význam je prakticky zanedbatelný. Dojde-li k odvolání likvidátora, přejímá představenstvo do doby zvolení nového likvidačního správce působnost likvidátora a je povinno ji vykonávat.

Prohlášením konkursu na společnost působnost představenstva nezaniká zcela. Vykonává jen část své působnosti, která nepřešla na insolvenčního správce a je povinno mu poskytnout všestrannou součinnost. Stejnou povinnost mají také bývalí členové představenstva, jejichž funkce člena představenstva zanikla v průběhu 3 měsíců před zahájením insolvenčního řízení.<sup>139</sup> Právo nakládat s majetkem společnosti přechází na insolvenčního správce.

Dalším omezením je zákaz jednat za společnost v případě, kdy člen představenstva čelí střetu zájmu dle §437 odst. 1 OZ. Takovéto jednání je relativně neplatné.

Vnitřní omezení jednání jménem společnosti je buď upraveno stanovami, v nichž lze určité jednání jménem společnosti například podmínit souhlasem valné hromady, nebo tím způsobem, že valná hromada svých usnesením určité jednání nepřipustí. Toto omezení nemá účinky vůči třetím osobám a nezapisuje se do obchodního rejstříku.

Nedovoleným zastupováním za společnost je společné jednání člena představenstva s prokuristou akciové společnosti.

#### 4.1.2 Způsobilost k výkonu funkce člena představenstva

---

<sup>138</sup> §161 OZ

<sup>139</sup> §210 odst. 1 a odst. 2 InsZ

Způsobilost k výkonu funkce člena představenstva je vázána na podmínky dané zákonem. Osoba musí splňovat obecné podmínky způsobilosti k výkonu této funkce, to je být starší 18 let, plně svéprávná a bezúhonná ve smyslu §6 odst. 2 zákona č. 455/1991 sb. Dále nesmí být členem dozorčí rady, prokuristou či, vedoucím odštěpného závodu těže společnosti. Za podmínku k výkonu této funkce lze dále považovat souhlas s členstvím v představenstvu.<sup>140</sup>

Svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem.<sup>141</sup> Plná svéprávnost se nabývá zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením 18. roku věku.<sup>142</sup> Výjimkou je nabytí plné svéprávnosti v případě uzavření manželství před 18. rokem věku, kdy fyzická osoba může být rozhodnutím soudu prohlášena za plně svéprávnou. Další výjimkou je, pokud osoba mladší 18 let má záměr podnikat, může jí soud přiznat plnou svéprávnost v rozsahu nepřevyšujícím jednání v souvislosti s jejím podnikatelským záměrem. Je nutno podotknout, že způsobilost k právnímu jednání se váže na právní řád daného státu, tudíž je cizinec povinen se řídit dle právního řádu státu, jehož je občanem.

Za bezúhonnou osobu se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.<sup>143</sup>

Členem orgánu obchodní korporace dále nemůže být ten, u kterého nastala skutečnost, která je překážkou provozování živnosti.<sup>144</sup> Překážky provozování živnosti jsou taxativně vymezeny v §8 živnostenského zákona.

Dalším omezením je neslučitelnost člena představenstva a funkce člena dozorčí rady v těže společnosti, které vyplývá ze zákazu konkurence uvedené v §441 odst. 2 ZOK a ani v jiné společnosti, která má obdobný předmět podnikání, nejde-li o koncern.<sup>145</sup>

---

<sup>140</sup> ŘEHÁČEK, O. Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 91

<sup>141</sup> §15 OZ

<sup>142</sup> §30 OZ

<sup>143</sup> §6 odst. 2 ŽivZ

<sup>144</sup> §46 odst. 2 ZOK

<sup>145</sup> 441 odst. 1 ZOK

Další podmínkou je splnění předpokladů pro výkon funkce v orgánu obchodní společnosti dle §46 odst. 2 ZOK, kdy dotyčný, který se má stát členem orgánu obchodní korporace, má za povinnost informovat zakladatele o tom, zda ohledně jeho majetku nebo majetku obchodní korporace, v níž působil v posledních 3 letech jako člen orgánu, bylo vedeno insolvenční řízení podle jiného právního předpisu nebo podle řízení podle §63 až §65 ZOK anebo zda u něho není dána jiná překážka funkce.<sup>146</sup>

Rozhodnutím v insolvenčním řízení dle insolvenčního zákona představuje překážku v provozování živnosti u všech členů orgánu společnosti, vůči které je vedeno insolvenční řízení.

Rozhodnutí v řízení o vyloučení člena statutárního orgánu obchodní korporace z výkonu funkce se dotýká jen členů statutárního orgánu. Pravomocné rozhodnutí vyloučení člena statutárního orgánu obchodní korporace se vztahuje na všechna členství v obchodní korporaci dané osoby.

Dále je neslučitelná i funkce prokuristy a člena představenstva v téže společnosti. V praxi přitom nelze pokaždé zkoumat, jestli se kompetence člena představenstva a prokuristy kryjí.<sup>147</sup>

#### 4.1.3 Vznik funkce v představenstvu

##### 4.1.3.1 Volba členů představenstva valnou hromadou

Členové představenstva akciové společnosti jsou voleni valnou hromadou a jde o obecný způsob vzniku funkce člena voleného orgánu.<sup>148</sup> Stanovy však mohou určit, že zvolení členů představenstva bude spadat do působnosti dozorčí rady.<sup>149</sup> Situace, kdy valná hromada členy představenstva nevolí, nastává při zakládání akciové společnosti, kdy jsou členové představenstva uvedeni ve stanovách. V již založené společnosti dochází ke změně členů představenstva volbou.

---

<sup>146</sup> §46 odst. 2 ZOK

<sup>147</sup> ROSICKÝ, Z. Může podle nové úpravy jednat prokurista společně s jednatelem? [online] Dostupné z Bulletin-advokacie.cz: <http://www.bulletin-advokacie.cz/muze-podle-nove-upravjednat-prokurista-spolecne-s-jednatem?browser=full> [cit. 4.11.2017]

<sup>148</sup> §421 odst. 2 písm. e ZOK

<sup>149</sup> §438 odst. 1 ZOK

Zvolení či odvolání člena představenstva je účinné od doby, kdy byl člen představenstva zvolen či odvolán. Následný zápis do obchodního rejstříku je deklaratorního charakteru.

Valná hromada zvolí člena představenstva prostou většinou přítomných akcionářů, není-li stanovami vymezeno jinak.<sup>150</sup>

V případě, že společnost má jen jednoho akcionáře, proběhne volba prostřednictvím rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady.<sup>151</sup>

#### 4.1.3.2 Volba členů představenstva dozorčí radou

Dalším způsobem volby členů představenstva je jejich zvolení dozorčí radou, je-li tak určeno ve stanovách. V tomto případě musí stanovy přesně a určitě vymežit způsob volby a odvolání členů představenstva dozorčí radou.<sup>152</sup>

Není-li stanoveno, jakým počtem hlasů dozorčí rada o volbě člena představenstva rozhoduje, má se za to, že rozhoduje stejně jako valná hromada a to prostou většinou hlasů.<sup>153</sup> Přenesením působnosti volby člena statutárního orgánu na dozorčí radu se přenáší i působnost schvalování smlouvy o výkonu funkce s členy představenstva.

#### 4.1.3.3 Volba člena představenstva obecně

Kandidát na člena voleného orgánu společnosti je zvolen přijetím nadpoloviční většinou přítomných akcionářů pod podmínkou, že je valná hromada usnášeníschopná.<sup>154</sup> Zvolený člen je oprávněn vykonávat svůj mandát člena představenstva bezprostředně po volbě. Návrh na zápis člena představenstva do

---

<sup>150</sup> §170 ZOK

<sup>151</sup> §12 odst. 1 ZOK

<sup>152</sup> ŘEHÁČEK, O. Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 79

<sup>153</sup> ŠTENGLOVÁ, I., et al. *Zákon o obchodních korporacích* : komentář. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2013, str. 697

<sup>154</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2. sv. s. 1857



obchodního rejstříku podává společnost.<sup>155</sup> Je-li návrh zamítnut, hledí se na člena představenstva tak, jakoby nikdy nebyl zvolen.<sup>156</sup>

Zanikne-li mandát jednoho z členů představenstva z jakéhokoli důvodu, je orgán společnosti příslušný k volbě či odvolání člena představenstva povinen do 2 měsíců zvolit nového člena představenstva.

#### 4.1.3.4 Jmenování člena představenstva soudem

Není-li po zániku funkce člena představenstva v zákonné lhůtě povolán nový člen, nastává protiprávní stav. V takovém případě člena představenstva jmenuje soud na návrh osoby, která na tom má právní zájem, a to do doby, než bude zvolen nový člen statutárního orgánu.<sup>157</sup> Pokud se tak nestane, je soud oprávněn bez návrhu společnost zrušit a nařídit její likvidaci.<sup>158</sup>

#### 4.1.3.5 Kooptace

Z §444 odst. 1 ZOK vyplývá, že představenstvo, jehož počet členů neklesl pod polovinu, může jmenovat náhradní členy do příštího zasedání orgánu, který je oprávněn členy jmenovat.<sup>159</sup> Tento způsob dosazení člena představenstva není možný, pokud na zaniklé místo nastoupil náhradník člena představenstva. Provedenou kooptaci nelze zpětně zneplatnit, jelikož zákon nic takového nedovoluje.<sup>160</sup>

#### 4.1.3.6 Náhradník

Stanovy mohou určit počet náhradníků, kteří nastupují na uvolněné místo

---

<sup>155</sup> §11 odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb.

<sup>156</sup> §10 odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb.

<sup>157</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 676 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>158</sup> §443 ZOK

<sup>159</sup> §444 odst. 1

<sup>160</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 675 ISBN 978-80-7478-961-8

člena představenstva podle stanoveného pořadí.<sup>161</sup>

#### 4.1.4 Zánik funkce člena představenstva

Funkce člena představenstva končí smrtí, odstoupením z funkce, odvoláním z funkce, skončením funkčního období, ztrátou podmínek či předpokladů pro výkon funkce představenstva.<sup>162</sup>

Smrtí se rozumí okamžik, kdy člen představenstva zemře. Smrt je právní skutečnost. Je-li statutárním orgánem právnická osoba, zanikne funkce člena představenstva zrušením právnické osoby. Práva a povinnosti z členství vyplývající smrtí též zanikají. Je třeba zmínit, že majetková práva jako například nárok na výplatu nevyplacené mzdy, nezanikají a stávají se součástí pozůstalosti. V případě právního nástupnictví společnosti se stává nástupce členem představenstva akciové společnosti.<sup>163</sup>

Odstoupením z funkce člena představenstva může zaniknout členství prakticky kdykoliv. Jediné omezení představuje § 59 odst. 5 ZOK, kdy nesmí člen statutárního orgánu odstoupit ve chvíli, kdy to pro společnost není vhodné.<sup>164</sup> Může se tím rozumět situace, kdy akciová společnost je uprostřed významné kontraktace. V této chvíli není dovoleno členu představenstva odstoupit. Odstoupit z funkce je na vlastním dobrovolném uvážení daného člena, jelikož ho nikdo nesmí nutit takovouto funkci vykonávat a v ní setrvat. Odstupující osoba je povinna svoji rezignaci oznámit. Neurčují-li stanovy nebo smlouva o výkonu funkce, oznámí odstupující člen své odstoupení orgánu, který ho zvolil. Jeho funkce zaniká do jednoho měsíce od doručení tohoto oznámení, není-li orgánem, který ho zvolil, určen jiný termín odstoupení.<sup>165</sup>

---

<sup>161</sup> §444 odst. 2 ZOK

<sup>162</sup> ŘEHÁČEK, O. Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 151

<sup>163</sup> ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2015 s. 425

<sup>164</sup> §59 odst. 5 OZ

<sup>165</sup> §59 odst. 5 OZ

K zániku funkce člena představenstva může dojít také jeho odvoláním. Odvolává ho orgán, kterému náleží působnost člena zvolit, většinou je jím valná hromada, není-li stanovami určeno jinak.<sup>166</sup> Důvody tohoto rozhodnutí nemohou být žádným způsobem omezeny. Jedná se o jednostranný akt, který však na rozdíl od odstoupení, které je projevem vůle odstupující osoby, je aktem příslušného orgánu akciové společnosti. Je možno ve stanovách sjednat omezení pro odvolání člena statutárního orgánu společnosti tak, že je pro odvolání potřeba vyšší počet hlasů než nadpoloviční většina přítomných akcionářů.<sup>167</sup> Není dovoleno, aby stanovy obsahovali ustanovení znemožňující člena odvolat.<sup>168</sup> Není-li uveden okamžik odvolání v rozhodnutí, má se za to, že odvolání člena nabývá účinku momentem rozhodnutí. Zápis rozhodnutí do obchodního rejstříku má deklaratorní povahu, stejně jako to je v případě zvolení.

Pokud stanovy neurčí jinak, jsou členové představenstva voleni orgánem na dobu určitou. Není-li stanoveno jinak, platí, že byla funkce člena představenstva sjednána na 1 rok. Délka funkce člena představenstva může být sjednána i ve smlouvě o výkonu funkce.

Dalším a méně častým případem zániku funkce je ztráta podmínek či předpokladů k výkonu funkce člena představenstva. Tato situace může nastat například v případě, kdy je daná osoba omezena na svéprávnosti či vyjde najevo, že je s osobou spjato členství i v jiné společnosti s obdobným předmětem podnikání.

#### 4.1.5 Práva a povinnosti členů představenstva

Zákon o obchodních korporacích stanoví, že práva a povinnosti mezi obchodní korporací a členem její orgánu se řídí přiměřeně ustanoveními občanského zákoníku o příkazu, ledaže ze smlouvy o výkonu funkce, byla-li uzavřena, nebo z tohoto zákona plyne něco jiného.<sup>169</sup> Základním právem členů představenstva je nárok na odměnu.

---

<sup>166</sup> §438 odst. 1 ZOK

<sup>167</sup> §415 ZOK

<sup>168</sup> *Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 11.10.2000, sp.zn. 29 Cdo 968/2000* [online]. Nsoud [cit. 8.11.2017] Dostupné z nsoud.cz <http://www.nvoud.cz/>

<sup>169</sup> NEVRKLA, L., *Režim schvalování odměňování členů orgánů obchodních korporací a jeho aplikace na zaměstnávání osob blízkých* [online] Dostupné z [epravo.cz](http://epravo.cz)

Odměnou se rozumí jakékoli plnění poskytnuté akciovou společností členovi představenstva či dozorčí rady, které je přímým i nepřímým protiplněním za činnosti spojené s výkonem funkce v předmětném orgánu společnosti danou osobou.<sup>170</sup>

Není-li stanovena výše odměny člena představenstva, platí že má právo na odměnu obvyklou jak vyplývá z § 2438 odst. 1 občanského zákoníku. Příkazce poskytne příkazníkovi odměnu, byla-li ujednána nebo je-li obvyklá, zejména vzhledem k příkazcovu podnikání.<sup>171</sup> Výše obvyklé odměny závisí například na velikosti akciové společnosti, předmětu oboru podnikání, ale také na činnosti poskytované daným členem představenstva.

Odměna se převážně stanovuje ve smlouvě o výkonu funkce. Není-li odměňování ve smlouvě o výkonu funkce sjednáno, platí, že je výkon funkce člena představenstva bezplatný.<sup>172</sup> Smlouvou o výkonu funkce se však lze odchýlit pouze od dispozitivních ustanovení zákona o obchodních korporacích, nikoli tedy od ustanovení kogentních.<sup>173</sup> Smlouvou o výkonu funkce lze stanovit také bezplatnou funkci člena představenstva. Písemná forma smlouvy o výkonu funkce je vyžadována u kapitálových společností a je schvalována valnou hromadou.<sup>174</sup>

Případem kdy lze právo na odměnu členovi představenstva odmítnout, je když přispěje ke špatnému hospodářskému výsledku společnosti.<sup>175</sup>

Členové představenstva mají povinnosti se řídit při výkonu funkce zájmy společnosti.<sup>176</sup> Jedná se o povinnost loajality. Z této základní povinnosti jsou odvozeny všechny ostatní povinnosti členů představenstva, z nichž některé jsou výslovně formulovány v zákonu o obchodních korporacích a občanském zákoníku. Zejména se jedná o zákaz konkurence a péče řádného hospodáře.

---

<https://www.epravo.cz/top/clanky/rezim-schvalovani-odmenovani-clenu-organu-obchodnich-korporaci-a-jeho-aplikace-na-zamestnavani-osob-blizkych-94001.html> [cit. 8.11.2017]

<sup>170</sup> KVAČKOVÁ, R. Několik otazníků nové právní úpravy odměňování volených členů orgánů akciových společností [online] Dostupné z Bulletin-advokacie.cz:

<http://www.bulletinadvokacie.cz/nekolik-otazniku-nove-pravni-upravy-odmenovani-volenych-clenu-organuakciovych-spolocnosti?browser=full> [cit. 8.11.2017]

<sup>171</sup> §2438 odst. 1 OZ

<sup>172</sup> §59 odst. 3 ZOK

<sup>173</sup> ŘEHÁČEK, O. Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 113

<sup>174</sup> §59 odst. 2 ZOK

<sup>175</sup> §61 odst. 2 ZOK

<sup>176</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 241 ISBN 80-7357-164-1

Ten kdo přijme funkci člena voleného orgánu, se zavazuje, že jí bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí.<sup>177</sup>

Pro řádný výkon funkce člena představenstva se vyžaduje taková míra a kvalita péče o záležitosti společnosti, kterou vynaloží pečlivý a řádně jednající hospodář.<sup>178</sup> Tato povinnost zahrnuje řídit se zásadami a pokyny valné hromady, pokud jsou v souladu s právními předpisy a stanovami. V praxi člen představenstva obhospodařuje majetek společnosti, jakoby by byl jeho majetkem osobním.

Pečlivě a s potřebnými informacemi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře a rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace; to neplatí, pokud takovéto rozhodování nebylo učiněno s nezbytnou loajalitou.<sup>179</sup> Ten, kdo poruší povinnost péče řádného hospodáře, vydá společnosti prospěch, který v souvislosti s porušením získal.<sup>180</sup>

S tím souvisí i zachování mlčenlivosti, kdy jsou členové představenstva povinni mlčet o všech důvěrných informacích a skutečnostech, jejíž prozrazení třetím osobám by mohla způsobit škodu společnosti.

Všechny povinnosti členů představenstva spolu velmi úzce souvisí. Neméně důležitá je povinnost dodržovat zákaz konkurence. To znamená, že člen představenstva nesmí podnikat v předmětu činnosti společnosti, a to ani ve prospěch jiných osob, ani zprostředkovávat obchody pro jiného. Dále nesmí být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby se stejným nebo obdobným předmětem činnosti.<sup>181</sup>

## 4.2 Dozorčí rada

Působnost dozorčí rady je vymezena v §446 až §455 ZOK. Po představenstvu se jedná o druhý zákonem stanovený volený orgán, který zastává kontrolní funkci nad činností statutárního orgánu, který chrání zájmy akcionářů. Ochranná funkce dozorčí rady musí být konzistentní s většinovým zájmem

---

<sup>177</sup> §159 odst. 1 OZ

<sup>178</sup> ČERNÁ, S., *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. Díl, Praha: ASPI, 2006, s. 244 ISBN 80-7357-164-1

<sup>179</sup> §51 odst. 1 ZOK

<sup>180</sup> §53 odst. 1 ZOK

<sup>181</sup> §441 odst. 2 ZOK

akcionářů a je nutné, aby členové dozorčí rady jednali v souladu s principem loajality. Dozorčí rada musí nahlížet na akcionáře jako na subjekty, kteří si jsou mezi sebou rovni a není jí dovoleno jakéhokoli akcionáře, ať už průměrného, většinového či menšinového zvyhodňovat. Kontrola se týká jak vnější tak vnitřní působnosti představenstva, při které dohlíží na dodržování právních a vnitřních předpisů společnosti a řádný výkon funkce, jako jednání s péčí řádného hospodáře, dodržování zásady loajality, dodržování mlčenlivosti a další.<sup>182</sup>

Dozorčí rada je kolektivním orgánem. Není ale vyloučeno, aby jednotliví členové nebyli pověřeni určitou povinností. Vyplývá to z ustanovení §448. Není-li stanovami určeno jinak, má dozorčí rada 3 členy. Počet členů dozorčí rady musí být dělitelný třemi, jde-li o společnost s více než 500 zaměstnanci v pracovním poměru.<sup>183</sup> Členové dozorčí rady mezi sebou volí svého předsedu a zároveň ho také odvolávají.<sup>184</sup> V případě rovnosti hlasů, je rozhodujícím hlasem hlas předsedy dozorčí rady, stejně jak je to v případě předsedy představenstva.<sup>185</sup>

Členy dozorčí rady volí a odvolává valná hromada, není-li stanoveno jinak v zákoně o obchodních korporacích nebo v jiném právním předpisu. V případě společnosti s více jak 500 zaměstnanci v pracovním poměru volí dvě třetiny členů dozorčí rady valná hromada a zbylou jednu třetinu zaměstnanci společnosti.<sup>186</sup>

Délka funkce člena dozorčí rady je stanovena ze zákona na 3 roky. Stanovami či smlouvou o výkonu funkce lze tuto délku buď zkrátit či prodloužit. V případě rozporu v délce funkce člena dozorčí rady mezi stanovami a smlouvou o výkonu funkce se přihlíží ke smlouvě o výkonu funkce.<sup>187</sup>

Dozorčí rada rozhoduje většinou přítomných členů, ledaže je stanovami určeno jinak. Každý člen má 1 hlas.<sup>188</sup>

O průběhu jednání dozorčí rady a o jejich rozhodnutích se pořizuje zápis podepsaný předsedajícím. Přílohou zápisu je seznam přítomných členů.<sup>189</sup>

---

<sup>182</sup> RADA, I. *Dozorčí rada obchodních společností*. Praha: LINDE, 2008 s. 19, ISBN 978-80-86131-75-7

<sup>183</sup> §448 odst. 1 ZOK

<sup>184</sup> §448 odst. 5 ZOK

<sup>185</sup> §44 odst. 3 ZOK

<sup>186</sup> §448 odst. 2 ZOK

<sup>187</sup> §448 odst. 6 ZOK

<sup>188</sup> §449 odst. 2 ZOK

<sup>189</sup> §450 odst. 1 ZOK

## 4.2.1 Působnost dozorčí rady

### 4.2.1.1 Působnost dozorčí rady k představenstvu

Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a činnost společnosti. Dohlíží jak na obchodní vedení společnosti ve všech směrech, tak i na jednání za společnost. Nahlíží do účetních a obchodních knih, přezkoumává účetní závěrku, návrh na rozdělení zisku nebo návrh na úhradu ztráty. Může omezit právo představenstva jednat jménem společnosti a další. Nikdo není oprávněn udělovat dozorčí radě konkrétní pokyny týkající se její zákonné povinnosti kontroly působnosti představenstva.<sup>190</sup>

Je oprávněna nahlížet do všech dokladů a záznamů týkajících se činnosti společnosti a kontrolovat, zda jsou účetní zápisy vedeny řádně a zda je podnikatelská činnost v souladu s jinými právními předpisy a stanovami.<sup>191</sup>

Dozorčí rada není oprávněna jakkoli zasahovat do vedení akciové společnosti, neboť to nespadá do její kompetence.

Je-li zjištěno, že představenstvo pochybilo v rozhodování ohledně obchodního zájmu společnosti, vyzve jej dozorčí rada k napravení závadného stavu vypracováním návrhu na jeho odstranění. Není-li pochybení odstraněno, neplní tím pádem představenstvo své povinnosti. Dozorčí rada je na základě toho oprávněna svolat valnou hromadu a zároveň navrhnout potřebná opatření. Nesvolá-li dozorčí rada valnou hromadu, může tak učinit jakýkoli její člen.<sup>192</sup>

O zasedání dozorčí rady, při kterém se rozhodlo o kontrole představenstva či jiné kontrole, musí být pořízen zápis. Tento zápis prokazující, že dozorčí rada rozhodla o kontrole určité činnosti, musí být předložit představenstvu. Dozorčí rada by si především měla vypracovat svůj kontrolní plán na určitý časový úsek dopředu. Z takového plánu bude plynout nárok na nahlížení do příslušných dokumentů a nebude již pokaždé potřeba předkládat nový zápis o zasedání dozorčí rady.<sup>193</sup>

---

<sup>190</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 685 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>191</sup> §447 odst. 1 ZOK

<sup>192</sup> §404 ZOK

<sup>193</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. A kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2013. s. 1883 ISBN 978-80-7380-451-0

Dozorčí rada je oprávněna tedy nahlížet do jakéhokoli dokumentu (smlouvy, zápisu z jednání, objednávky, účetního dokladu, zápisu z jednání představenstva apod.)

Jelikož se dozorčí rada neskládá z profesionálů, kteří by se dokázali vypořádat s veškerou právní problematikou, není vyloučeno, aby si pro posouzení nechala vypracovat odborné stanovisko třetí osobou a z něj vyvodila důsledky.<sup>194</sup>

Dozorčí rada přezkoumává řádnou, mimořádnou, konsolidovanou účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku a tyto předkládá valné hromadě.<sup>195</sup> Je to jedním z tradičních úkolů náležející do působnosti dozorčí rady. Přezkum účetní závěrky má zjistit, zda je účetnictví vedeno řádně a odpovídá skutečnému stavu hospodaření akciové společnosti.<sup>196</sup>

#### 4.2.1.2 Působnost dozorčí rady k valné hromadě

Dozorčí rada svolává valnou hromadu v případě, že společnost nemá zvolené představenstvo, nebo představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti.<sup>197</sup>

I když nikdo, ani valná hromada nesmí dávat dozorčí radě pokyny týkající se kontrolní činnosti ve vztahu k představenstvu, může valná hromada i přesto v zákonných mezích určitým směrem kontrolní činnost ovlivňovat a to prostřednictvím vydaných zásad. Zásady nesmějí v žádném případě omezovat či ztěžovat dohled dozorčí rady nad představenstvem. Není ale vyloučeno, aby valná hromada stanovila například frekvencii kontrol tam, kde to nevyplývá ze zákona.<sup>198</sup>

Dozorčí rada je povinna seznámit s výsledky své kontrolní činnosti valnou hromadu, a to zejména prostřednictvím svého vyjádření,<sup>199</sup> takzvanou zprávou o kontrolní činnosti.

---

<sup>194</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. A kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2013. s. 1884 ISBN 978-80-7380-451-0

<sup>195</sup> §447 odst. 3

<sup>196</sup> LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., DOLEŽIL, T. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. Díl. Praha : Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 2105

<sup>197</sup> §404 ZOK

<sup>198</sup> ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2017 s. 796

<sup>199</sup> §447 odst. 3



Účast členů dozorčí rady na valné hromadě a právo na ní vznášet svoje návrhy jsou součástí kontrolních mechanismů dozorčí rady a nejsou nijak omezitelné. Členové dozorčí rady musí být v dostatečném časovém předstihu seznámeni s termínem konání valné hromady a s programem.<sup>200</sup> Termín jednání a program valné hromady se zveřejňují na internetových stránkách společnosti. Každý člen dozorčí rady má povinnost tyto stránky sledovat.<sup>201</sup>

S výsledky kontrolní činnosti dozorčí rady seznamuje valnou hromadu k tomu určený člen.<sup>202</sup> Není možno, aby členovi dozorčí rady bylo odepřeno právo se účastnit valné hromady.

Za neúčast na valné hromadě se neuděluje sankce. Je možné stanovit sankci ve stanovách například smluvní pokutou. Účast na valné hromadě je ze závažných důvodů omluvitelná.<sup>203</sup>

#### 4.2.2 Způsobilost k výkonu funkce

Členem dozorčí rady se může stát každá fyzická osoba starší 18 let, která je plně svéprávná, bezúhonná, u níž nenastala překážka k provozování živnosti dle zákona č. 455/1991 Sb. (živnostenský zákon),<sup>204</sup> není členem představenstva či prokuristou téže společnosti<sup>205</sup> a splňuje předpoklady pro výkon funkce.<sup>206</sup>

Dále může být členem dozorčí rady právnická osoba, která jedná prostřednictvím pověřenou fyzickou osobou splňující ty samé požadavky jako výše zmíněná fyzická osoba.<sup>207</sup>

Podmínky způsobilost výkonu funkce člena dozorčí rady se shodují s podmínky způsobilosti volených orgánů ve společnosti a byly již zmíněny u představenstva.

---

<sup>200</sup> ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2017 s. 797

<sup>201</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. A kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2013. s. 1889 ISBN 978-80-7380-451-0

<sup>202</sup> BĚLOHLÁVEK, A. J. A kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2013. s. 1889 ISBN 978-80-7380-451-0

<sup>203</sup> LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., DOLEŽIL, T. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. Díl. Praha : Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 2120

<sup>204</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost a Evropská akciová společnost*. 2. vydání, Praha: ASPI. 2009 s. 537 ISBN 978-80-7357-430-7

<sup>205</sup> §448 odst. 7 ZOK

<sup>206</sup> §46 odst.1 ZOK

<sup>207</sup> §46 odst. 3 ZOK

### 4.2.3 Vznik funkce

Vznik funkce člena dozorčí rady se řídí obecnými způsoby vzniku funkce člena voleného orgánu obdobně jako u představenstva.<sup>208</sup> Dále je možné povolání člena dozorčí rady kooptací či může být jmenován soudem.

Členy dozorčí rady volí a odvolává valná hromada. Jde-li o společnost s více jak 500 zaměstnanci, volí dvě třetiny valná hromada a jednu třetinu zaměstnanci společnosti.<sup>209</sup> Jedná se o takzvanou kondeterminaci.

Stanovy mohou dále určit, že dozorčí rada, jejíž počet neklesl pod polovinu, může jmenovat náhradní členy do příštího zasedání orgánu. Doba výkonu funkce náhradního člena dozorčí rady se nezapočítává do doby výkonu funkce člena dozorčí rady, není-li stanovami určeno jinak.<sup>210</sup>

### 4.2.4 Zánik funkce

Funkce člena dozorčí rady zaniká obecnými či zvláštními způsoby zániku funkce člena voleného orgánu, obdobně jako u představenstva<sup>211</sup>, a to odvoláním či odstoupením jako obecným způsobem či uplynutím funkčního období, zánikem společnosti, volbou nového člena dozorčí rady, smrtí, či ztrátu způsobilosti pro výkon funkce.

Členy dozorčí rady lze odvolat z jakýchkoli důvodů i bez udání důvodu. Odvolání nelze omezit stanovami či smlouvou o výkonu funkce.<sup>212</sup>

Dále je člen voleného orgánu oprávněn ze své funkce odstoupit. Nesmí tak však učinit obdobně jako člen představenstva a to v situaci, kdy společnost rozhoduje o důležité věci a odstoupení je v tomto případě nevhodné.<sup>213</sup>

---

<sup>208</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 690 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>209</sup> §448 odst. 2 ZOK

<sup>210</sup> §454 odst. 1 ZOK

<sup>211</sup> DVOŘÁK, T., *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR. 2016 s. 694 ISBN 978-80-7478-961-8

<sup>212</sup> ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2017 s. 782

<sup>213</sup> §59 odst. 5 ZOK

Soud může právnickou osobu zrušit jen v případech stanovených zákonem.<sup>214</sup> Je-li společnost zrušena, nařídí její likvidaci. Zánikem právnické osoby zaniká automaticky členství v dozorčí radě.

V případě, že valná hromada dozorčí radu neodvolá, zaniká její funkce volbou nové dozorčí rady.<sup>215</sup>

#### 4.2.5 Práva a povinnosti

Práva členů dozorčí rady jsou obdobné jako u členů představenstva. Jedná se zejména o právo na odměnu.

Odměna není jediným způsobem, jak ohodnotit člena dozorčí rady. Je možné stanovit podíl na zisku, který bude rozdělen mezi členy dozorčí rady a je nazýván jako tantiéma.<sup>216</sup> Dále je možno sjednat odstupné jako plnění členu dozorčí rady.<sup>217</sup>

Dalším základním právem, stejně jako u členů představenstva, je právo na informace. Právo na informace je nutné k tomu, aby členové dozorčí rady mohli vykonávat svoji funkci řádně s péčí řádného hospodáře.<sup>218</sup>

Také povinnosti členů dozorčí rady se nijak zvláště neliší od povinností členů představenstva. Jedná se o povinnost loajality, nepodnikat ve stejném oboru podnikání, nevykonávat činnost orgánu u jiné právnické osoby s obdobným předmětem podnikání, povinnost mlčenlivosti a povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře.

#### 4.3 Valná hromada

Základem právní konstrukce akciové společnosti je princip přímé demokracie. Uplatňují se práva akcionářů, která nemůže akcionář vykonávat

---

<sup>214</sup> §172 odst. 1 OZ

<sup>215</sup> ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2017 s. 808

<sup>216</sup> RADA, I., *Dozorčí rada obchodních společností*. Praha : LINDE, 2008 s. 113 ISBN 978-80-86131-75-7

<sup>217</sup> RADA, I., *Dozorčí rada obchodních společností*. Praha : LINDE, 2008 s. 114 ISBN 978-80-86131-75-7

<sup>218</sup> RADA, I., *Dozorčí rada obchodních společností*. Praha : LINDE, 2008 s. 114 ISBN 978-80-86131-75-7

izolovaně, ale pouze společně s ostatními. Valná hromada rozhoduje tak, že přesahuje každodenní běžnou činnost společnosti.<sup>219</sup>

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Je kolektivním orgánem, přičemž jedním z jejích prvků je nestálost. Nestálost je dána tím, že struktura valné hromady se mění tak, jak se mění její akcionářská struktura. Akcionáři, jakožto společníci akciové společnosti, tvoří valnou hromadu společně a nerozdílně a hlasují dle podílu na společnosti, nestanoví-li stanovy něco jiného.

Každý akcionář má právo se účastnit valné hromady. Akcionáři vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ní.<sup>220</sup> Při účasti na valné hromadě se můžou nechat zastoupit. Pokud není v plné moci konkrétně vymezeno k jaké valné hromadě se zplnomocnění uděluje, platí, že se zplnomocnění uděluje na nejbližše konanou valnou hromadu. Nezletilý akcionář je ze zákona zastoupen zákonnými zástupci, pokud není zastoupen dle plné moci. Rozhodování nezletilého na valné hromadě je možno podpořit také prostřednictvím nápomoci při rozhodování.<sup>221</sup> Mnoho akcionářů se nechává díky menší informovanosti zastupovat členy představenstva.

Koncentrace a dekoncentrace vlastnictví akcií má velký vliv na podobu rozhodování. Je-li akcionářská struktura rozdělena na mnoho akcionářů, bude mít představenstvo první slovo ve společnosti. Nebude tomu tak pokud je akcionářská struktura v rukou jednoho většího akcionáře, protože si svojí většinou prosadí vlastní vůli.<sup>222</sup>

Do působnosti valné hromady náleží:

- a) Rozhodování o změně stanov
- b) Rozhodování o změně výše základního kapitálu a o pověření představenstva ke zvýšení základního kapitálu
- c) Rozhodování o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu
- d) Rozhodování o vydání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů

---

<sup>219</sup> Aleš Rozehnal a kolektiv s.432

<sup>220</sup> §398 odst. 1 ZOK

<sup>221</sup> *Právní úprava valne hromady a.s. po rekodifikaci soukromého práva* [online] Dostupné z epravo.cz: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-uprava-valne-hromady-as-po-rekodifikaci-soukromeho-prava-95909.html> [cit. 13.11.2017]

<sup>222</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 432 s. ISBN 978-80-7380-524-1

- e) Volba a odvolání členů dozorčí rady a jiných orgánů určených stanovami
- f) Volba a odvolání členů dozorčí rady nebo správní rady
- g) Schválení řádné či mimořádné konsolidované účetní závěrky
- h) Rozhodnutí o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů
- i) Rozhodování o podání žádosti k přijetí účastnických cenných papírů společnosti k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo o vyřazení těchto cenných papírů z obchodování na evropském regulovaném trhu
- j) Rozhodnutí o zrušení společnosti likvidací
- k) Jmenování a odvolání likvidátora, určí-li tak stanovy
- l) Schválení návrhu rozdělení likvidačního zůstatku
- m) Schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti
- n) Rozhodnutí o převzetí účinku jednání učiněných za společnost před jejím vznikem
- o) Schválení smlouvy o tichém společenství, včetně schválení jejich změn a jejího zrušení<sup>223</sup>

Valná hromada se koná jednou za účetní období, nestanoví-li stanovy jinak.<sup>224</sup> Valnou hromadu svolává představenstvo. Stanovy nebo rozhodnutí předcházející valnou hromadu mohou určit den, který je rozhodný k účasti na valné hromadě.<sup>225</sup> Tento určený rozhodný den nemůže o více než 30 dnů předcházet dni konání valné hromady.<sup>226</sup>

#### 4.3.1 Svolání valné hromady

Valnou hromadu svolá představenstvo alespoň jednou za účetní období, ledaže stanovy určí, že valná hromada má být svolána častěji. Pokud ji představenstvo bez zbytečného odkladu nesvolá, svolá valnou hromadu její člen.

---

<sup>223</sup> §421 odst. 2 ZOK

<sup>224</sup> §402 odst. 1 ZOK

<sup>225</sup> §405 odst. 1 ZOK

<sup>226</sup> §405 odst. 2 ZOK

Pokud se členové neúčastní valné hromady, nejednají s péčí řádného hospodáře a porušují podmínku výkonu funkce člena představenstva.<sup>227</sup>

V případě, kdy společnost nemá zvolené představenstvo nebo zvolené představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti a valnou hromadu nesvolá ani jeho člen, svolá valnou hromadu dozorčí rada. Ta může svolat valnou hromadu také tehdy, vyžadují-li to zájmy společnosti.<sup>228</sup>

Svolavatel nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady uveřejní pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách společnosti a současně ji zašle akcionářům vlastnícím akcie na jméno nebo zaknihované akcie na adresu uvedenou v seznamu akcionářů nebo v evidenci zaknihovaných cenných papírů anebo v evidenci vedené schovatelem držícím imobilizované akcie v úschově. Stanovy mohou určit i další požadavky na svolání valné hromady.<sup>229</sup> Uveřejněním pozvánky se považuje pozvánka za doručenou akcionářům vlastnícím akcie na majitele. Pozvánka musí být na internetových stránkách společnosti uveřejněna až do okamžiku konání valné hromady.<sup>230</sup>

Pozvánka musí obsahovat alespoň tyto náležitosti:

- a) Firmu a sídlo společnosti
- b) Místo, datum a hodinu konání valné hromady
- c) Označení zda se svolává řádná či mimořádná valná hromada
- d) Pořad valné hromady, včetně uvedení osoby, je-li navrhována jako člen orgánu společnosti
- e) Rozhodný den k účasti na valné hromadě, pokud by byl určen, a vysvětlení jejího významu pro hlasování na valné hromadě
- f) Návrh usnesení valné hromady a jeho zdůvodnění
- g) Lhůtu pro doručení vyjádření akcionáře k pořadu valné hromady, je-li umožněno korespondenční hlasování, která nesmí být kratší než 15 dnů. Pro začátek jejího běhu je rozhodné doručení návrhu akcionáři.

Místo, datum a hodina konání valné hromady se stanoví tak, aby nepřiměřeně neomezovaly právo akcionáře se jí zúčastnit. Ve svém sídle společnost

---

<sup>227</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 434 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>228</sup> §404 ZOK

<sup>229</sup> §406 odst.1 ZOK

<sup>230</sup> §406 odst. 2 ZOK

umožní každému akcionáři, aby ve lhůtě uvedené v pozvánce zdarma nahlédl do návrhu změn stanov. Záležitosti, které nebyly zařazeny na pořad jednání valné hromady, lze na jejím jednání projednat nebo rozhodnout jen tehdy, souhlasí-li s tím všichni akcionáři.<sup>231</sup>

#### 4.3.2 Rozhodování valné hromady

Valná hromada si zvolí předsedu, zapisovatele a ověřovatele zápisu a osobu nebo osoby pověřené sčítáním hlasů. Nebude-li zvolen zapisovatel, ověřovatel zápisu nebo osoba pověřená sčítáním hlasů, určí je svolavatel valné hromady.<sup>232</sup>

Valná hromada je usnášeníschopná, pokud jsou přítomni akcionáři vlastníci akcie, jejichž jmenovitá hodnota nebo počet přesahuje alespoň 30% základního kapitálu.<sup>233</sup> Není-li valná hromada schopná se usnášet, svolá představenstvo náhradní valnou hromadu se shodným programem. Lhůta pro rozeslání pozvánek se zkracuje na 15 dnů.<sup>234</sup>

Valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných akcionářů, ledaže zákon nebo stanovy vyžadují jinou většinu.<sup>235</sup> U rozhodování o změně výše základního kapitálu se vyžaduje souhlas dvoutřetinové většiny hlasů přítomných akcionářů.<sup>236</sup> K rozhodnutí o změně formy nebo druhu akcií, o změně práv spojených s určitým druhem akcií o omezení převoditelnosti akcií na jméno se vyžaduje souhlas tříčtvrtinové většiny hlasů přítomných akcionářů vlastnicích tyto akcie.<sup>237</sup> Další zákonné požadavky na stanovené počty hlasů jsou uvedeny v §417 odst. 3 ZOK.

Je-li to stanovami připuštěno, může akcionář hlasovat na valné hromadě také mimo valnou hromadu za využití technických prostředků. V tomto případě

---

<sup>231</sup> §408 ZOK

<sup>232</sup> ROZEHNAL, Aleš et. al. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 436 s. ISBN 978-80-7380-524-1

<sup>233</sup> §412

<sup>234</sup> §414 odst. 1

<sup>235</sup> §415

<sup>236</sup> §417 odst. 1

<sup>237</sup> §417 odst. 2

musí být hlasování uspořádáno tak, aby byla ověřitelná totožnost osoby oprávněné vykonávat hlasovací právo a určit akcii, se kterou je hlasovací právo spojeno.

Připouští-li stanovy společnosti rozhodování per rollam, zašle osoba oprávněná ke svolání valné hromady všem akcionářům návrh rozhodnutí.<sup>238</sup>

Návrh rozhodnutí obsahuje:

- a) text navrhovaného rozhodnutí a jeho zdůvodnění
- b) lhůtu na doručení vyjádření akcionáře určenou stanovami, jinak 15 dnů. Pro začátek jejího běhu je rozhodné doručení návrhu akcionáři.
- c) podklady potřebné pro jeho přijetí
- d) další údaje, určí-li tak stanovy<sup>239</sup>

Rozhodná většina se při hlasování per rollam počítá z celkového počtu hlasů všech akcionářů.<sup>240</sup> Nedoručí-li akcionář souhlas s návrhem usnesení ve lhůtě stanovené pro vyjádření, platí, že s návrhem nesouhlasí.<sup>241</sup>

## **5 Právní úprava akciových společností v německém právním řádu a její komparace s českou právní úpravou**

V §1 AktG se nachází první definice německé akciové společnosti. Na základě toho se zde jedná o společnost která má právní subjektivitu, přičemž ručí za závazky společnosti vůči věřitelům jen jméním akciové společnosti. Základní kapitál je rozdělen na akcie.<sup>242</sup> Tato povaha akciové společnosti nestačí ještě k tomu, aby se odlišovala od německé GmbH, což je obdobnou formou české společnosti s ručením omezeným.

Akciová společnost v německém právním řádu vzniká, stejně jako v českém právním řádu, zápisem do obchodního rejstříku. Teprve poté je způsobilá právně jednat a stává se právnickou osobou.<sup>243</sup> Německá akciová společnost není jen společností, ale také spolkem.<sup>244</sup> Tato skutečnost plyne z právní úpravy organizační

---

<sup>238</sup> §418 odst. 1

<sup>239</sup> §418 odst. 2 ZOK

<sup>240</sup> §419 odst. 3 ZOK

<sup>241</sup> §419 odst. 1 ZOK

<sup>242</sup> §1 odst. 2 AktG

<sup>243</sup> §41 odst. 1. AktG

<sup>244</sup> §21 BGB



struktury akciové společnosti. Tyto znaky vyplývají z existence stanov, jejichž obsah je stanoven v §23 AktG, dále z existence představenstva dle §76 AktG, existence dozorčí rady dle §99 AktG a valné hromady dle §118 AktG. Stanovy a orgány společnosti mají kogentně stanovené kompetence a účast v orgánech společnosti je spojena se splněním určitých práv a povinností. Německá úprava se zde neliší od úpravy české.

Německá akciová společnost je dle §3 AktG takzvaným „Formkaufmann“ a prostřednictvím volného předkladu je tomuto pojmu třeba rozumět jako „obchodník“.

Založení akciové společnosti v Německu probíhá stejně jako v České republice přijetím stanov, na nichž se musí podílet jedna nebo více osob.<sup>245</sup> Převezmou-li poté všichni akcionáři akcie vydané akciovou společností, zakládají dle §29 AktG akciovou společnost a zavazují se ke vkladové povinnosti.<sup>246</sup> Od této chvíle má akciová společnost do doby zapsání do obchodního rejstříku status předběžné akciové společnosti popřípadě je akciovou společností ve fázi založení. Akcionářem akciové společnosti může být jakákoli fyzická či právnická osoba.

Minimální výše základního kapitálu Německé akciové společnosti je padesát tisíc euro.<sup>247</sup> Základní kapitál musí být v eurech.<sup>248</sup> Stanovy akciové společnosti musí mít formu notářského zápisu stejně jak tomu je v České republice.

K návrhu na zápis do obchodního rejstříku jsou zakladatelé povinni přiložit zprávu o založení, ve které je zmíněný záměr založení. Zpráva o založení musí být podepsána všemi akcionáři, kteří ručí za uvedení pravdivých údajů dle §46 AktG. Na rozdíl od české právní úpravy proběhne po podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku „Gründungskontrolle“, což v překladu znamená zakládající kontrola. Toto přezkoumání slouží pro ochranu zájmů věřitelů. Jeho podkladem pro je zakládajícími osobami sepsaná zpráva o založení. Následně jí prověří představenstvo a dozorčí rada a pořídí o tomto přezkoumání zápis zápis.<sup>249</sup> Tento zápis je podepsán všemi členy představenstva a dozorčí rady, kteří jsou dle §48 odpovědní za správnost a úplnost zápisu.

---

<sup>245</sup> §2 AktG

<sup>246</sup> §29 AktG

<sup>247</sup> §7 AktG

<sup>248</sup> §6 AktG

<sup>249</sup> §33 a 34 AktG

Zápisem do obchodního rejstříku vzniká právnická osoba. Všechny závazky z předběžné společnosti přecházejí na nově vzniklou společnost.

## 5.1 Představenstvo

Do působnosti představenstva spadá obchodní vedení společnosti. Představenstvo se může skládat z jednoho či více členů. V akciových společnostech se základním kapitálem vyšším jak 3.000.000 Euro musí být představenstvo složeno minimálně z 2 členů, nestanovují-li stanovy jinak. Členem představenstva může být pouze fyzická osoba.<sup>250</sup> V České právní úpravě je dovolena i osoba právnická.

Představenstvo zastupuje společnost soudně i mimosoudně. Nemá-li společnost zvolené představenstvo, zastupuje ho dozorčí rada. Je-li představenstvo složeno z více členů, zastupují společnost jednotně a nerozdílně. Stanovy mohou určit, že člen představenstva může společnost zastupovat samostatně či spolu s prokuristou společnosti.<sup>251</sup>

Členové představenstva jsou oproti české úpravě voleni maximálně po dobu 5ti let. Prodloužení funkce člena představenstva je dovoleno nanejvýš dalších 5 let. Je k tomu třeba opětovný souhlas dozorčí rady, který musí proběhnout nejpozději jeden rok před skončením mandátu člena představenstva. Rozhodnutí se nevyžaduje v případě, že je mandát člena představenstva prodlouženo maximálně o 5 let.<sup>252</sup> Člen představenstva může být odvolán dozorčí radou z důvodu hrubého porušení svých povinností či zájmů společnosti.<sup>253</sup>

Chybí-li člen představenstva, je soud oprávněn ho dočasně jmenovat. Bude-li zvolen nový člen představenstva namísto člena jmenovaného soudem, zaniká tím jeho funkce.<sup>254</sup> Soudem jmenovaný člen má právo na odměnu dle §85 odst. 3 AktG.<sup>255</sup>

Zastupování společnosti představenstvem není možno nijak omezit.<sup>256</sup>

---

<sup>250</sup> §76 AktG

<sup>251</sup> §78 AktG

<sup>252</sup> §84 odst. 1 AktG

<sup>253</sup> §84 odst. 3 AktG

<sup>254</sup> §85 AktG

<sup>255</sup> §83 AktG

<sup>256</sup> §82 odst. 1 AktG

Představenstvo je povinno na vyžádání valné hromady připravit opatření, které spadají do působnosti valné hromady. To samé platí pro přípravu smluv, které nabydou účinnosti po schválení valné hromady.<sup>257</sup>

Dozorčí rada rozhoduje o spravedlivé odměně člena představenstva z hlediska jeho výkonu. Odměna zahrnuje plat, podíl na zisku, náhradu výdajů, pojištění, provize a další možné odměny stanovené v §87 AktG. Zhorší-li se situace společnosti, je dozorčí rada oprávněna odměnu proporcionálně dle ztráty snížit.<sup>258</sup>

Stejně jako v Česku, platí pro členy představenstva v Německu zákaz konkurence. Členové představenstva nesmějí bez svolení dozorčí rady jakkoli podnikat či ve společnosti konat obchody na vlastní nebo cizí účet. Poruší-li člen představenstva tuto povinnost, může společnost vůči němu požadovat náhradu škody. Nárok na náhradu škody společnosti zaniká po třech měsících kdy se o tom dozvěděla, nanejvýš však do pěti let kdy skutečnost nastala (objektivní lhůta).<sup>259</sup>

Představenstvo má povinnost informovat dozorčí radu o:

- a) obchodní politice, zejména o finančním, investičním či personálním plánování.
- b) rentabilitě společnosti
- c) obchodech, zejména o obratu a stavu společnosti
- d) obchodech, které by mohly být významné z hlediska rentability či likvidity společnosti

Představenstvo o těchto okolnostech musí vypracovat zprávu. Zprávu týkající se a) musí představenstvo vypracovat nejméně jednou ročně. Zprávu týkající se b) musí představenstvo vypracovat na zasedání dozorčí rady, na kterém se bude projednávat účetní závěrka. Zprávu týkající se c) musí představenstvo vypracovat kvartálně. Zprávu týkající se d) musí představenstvo vypracovat s dostatečným předstihem tak, aby se k obchodům dostatečně a včas mohla vyjádřit dozorčí rada.<sup>260</sup> Takovéto časově vymezené povinnosti představenstvo v české úpravě nemá.

---

<sup>257</sup> §83 odst.1 AktG

<sup>258</sup> §87 odst. 2 AktG

<sup>259</sup> §88 AktG

<sup>260</sup> §90 AktG

Představenstvo odpovídá za vedení příslušných účetních knih.<sup>261</sup> Lze zde nalézt paralelu k české právní úpravě.

Dle §93 se členům představenstva stanoví povinnost péče řádného hospodáře a jejich odpovědnost. Mají povinnost mlčenlivosti zejména o záležitostech týkajících se společnosti či obchodního tajemství, které se v souvislosti s funkcí člena představenstva dozvěděli. Poruší-li někdo z členů tuto povinnost, odpovídá za ní.<sup>262</sup> Předpisy pro členy představenstva platí stejně i pro jejich zástupce.<sup>263</sup>

## 5.2 Dozorčí rada

Dozorčí rada má nejméně 3 členy, stejně jak tomu je v české úpravě, nestanovují-li stanovy jinak. Počet členů dozorčí rady musí být dělitelný třemi. Na rozdíl od české úpravy je zde upraven nejvyšší počet členů v určitých případech a to když se jedná o:

- a) společnost se základním kapitálem do 1.500.000 Euro - připouští se maximálně 9 členů dozorčí rady
- b) společnost se základním kapitálem nad 1.500.000 Euro – připouští se maximálně 15 členů dozorčí rady
- c) společnost se základním kapitálem s více jak 10.000.000 Euro – připouští se maximálně 21 členů dozorčí rady<sup>264</sup>

Je-li akciová společnost upravena dle takzvaného „Mitbestimmungsgesetz“<sup>265</sup> tvoří dozorčí radu dle §96 odst. 1 AktG určitý počet akcionářů a zaměstnanců. U burzovně orientovaných akciových společností se dozorčí rada musí skládat minimálně z 30% z žen a minimálně z 30% z mužů.<sup>266</sup> Má-li dozorčí rada za to, že její složení není v souladu se zákonnými požadavky, je povinna tuto skutečnost neprodleně oznámit ve všech dokumentech společnosti. Toto oznámení musí obsahovat řešení, jak má dozorčí rada být obsazena.<sup>267</sup> Je-li

---

<sup>261</sup> 91 AktG

<sup>262</sup> §93 AktG

<sup>263</sup> §94 AktG

<sup>264</sup> §95 AktG

<sup>265</sup> Doslovný překlad do češtiny – spolurozhodovací zákon

<sup>266</sup> §96 odst.2 AktG

<sup>267</sup> §97 odst. AktG

rozpor ve společnosti ohledně složení členů dozorčí rady, rozhoduje o tom na návrh osoby, která na tom má právní zájem, soud.<sup>268</sup> V tomto případě osobami s právním zájmem jsou:

- a) představenstvo
- b) každý člen dozorčí rady
- c) každý akcionář
- d) a další taxativně vymezené subjekty v §98 odst. 2 AktG<sup>269</sup>

Členem dozorčí rady smí být jen fyzická osoba, nikoliv právnická, tak jak tomu je v úpravě české.<sup>270</sup> Dále nesmí být členem dozorčí rady osoba, která je již členem v deseti dozorčích radách, je zákonným zástupcem společnosti, která je dceřinou společností, je zákonným zástupcem jiné společnosti, kde je člen představenstva zároveň členem dozorčí rady.<sup>271</sup>

Členové dozorčí rady jsou voleni valnou hromadou. Nemohou být voleni na delší dobu, než do doby skončení valné hromady rozhodující o odpisech po čtvrtém finančním roku, od začátku jejich funkčního období. Započatý rok, se do lhůty nepočítá.<sup>272</sup> Členství v dozorčí radě zaniká uplynutím lhůty.<sup>273</sup> Dále mohou být členové dozorčí rady odvoláni valnou hromadou.<sup>274</sup>

Má-li dozorčí rada nižší než zákonem či stanovami určený počet členů, může soud na návrh představenstva, člena představenstva či akcionáře jmenovat náhradního člena a nedostatek tak zhojit.<sup>275</sup>

Člen dozorčí rady nemůže být členem představenstva, trvalým zástupcem představenstva, prokuristou společnosti či kompletně zplnomocněný obchodní zástupce.<sup>276</sup>

Dozorčí rada je povinna si zvolit svého předsedu a jednoho místopředsedu. Představenstvo je povinno tuto skutečnost sdělit obchodnímu rejstříku.

---

<sup>268</sup> §98 odst. 1 AktG

<sup>269</sup> §98 odst. 2 AktG

<sup>270</sup> §100 odst. 1 AktG

<sup>271</sup> §100 odst.2 AktG

<sup>272</sup> §102 odst. 1 AktG

<sup>273</sup> §102 odst. 2 AktG

<sup>274</sup> §103 AktG

<sup>275</sup> §104 odst. 1 AktG

<sup>276</sup> §105 odst. 1 AktG

Místopředseda zastupuje předsedu dozorčí rady v případě, že v daném okamžiku není schopen rozhodovat.<sup>277</sup>

Dozorčí rada rozhoduje prostřednictvím usnesení. O jednání se pořídí zápis podepsaný předsedou dozorčí rady.<sup>278</sup>

Jakýkoliv člen dozorčí rady je oprávněn požádat předsedu dozorčí rady o svolání k zasedání dozorčí rady. Zasedání musí být uskutečněno do dvou týdnů od doručení této žádosti. Dozorčí rada je povinna zasedat minimálně dvakrát za rok. V burzovně orientovaných společnostech je povinnost zasedat jednou ročně.<sup>279</sup>

Dozorčí rada je povinna kontrolovat obchodní vedení společnosti. Je oprávněna nahlížet do všech dokumentů související s vedením a obchodním vedením společnosti. Je oprávněna si vyžádat pomoc odborníků. Je povinna nařídít auditorovi vypracování účetní závěrky v souladu s §290 německého obchodního zákoníku. Dále je dozorčí rada povinna svolat valnou hromadu, vyžaduje-li to zájem společnosti. Povinnost obchodního vedení spadající do působnosti představenstva nemůže být převedeno na dozorčí radu. Členové dozorčí rady nesmějí delegovat své povinnosti na třetí osoby.<sup>280</sup>

Dozorčí rada zastupuje společnost proti členu představenstva v soudním řízení.<sup>281</sup>

Může být sjednána odměna za funkci člena dozorčí rady. Může být určena ve stanovách či schválena valnou hromadou. Odměna musí být proporcionální vzhledem k povinnostem členů dozorčí rady a stavu akciové společnosti.<sup>282</sup>

### 5.3 Valná hromada

Valná hromada je jedním z tří hlavních orgánů společnosti, jejímž prostřednictvím akcionáři vykonávají svá práva na řízení společnosti. Podíl ve společnosti mají akcionáři na základě výše nominální hodnoty akcie či kusové

---

<sup>277</sup> §107 odst. 1 AktG

<sup>278</sup> §108 AktG

<sup>279</sup> §110 AktG

<sup>280</sup> §111 AktG

<sup>281</sup> §112 AktG

<sup>282</sup> §113 odst. 1 AktG

akcie, stejně jak tomu je v České republice. I obchod s akciemi, a tím na to navázaná změna akcionářské struktury, je stejný.

Valná hromada je shromáždění akcionářů, je svolávána minimálně jednou za účetní období představenstvem společnosti. Osoby, které jsou v obchodním rejstříku vedeny jako členové představenstva jsou oprávněni svolat valnou hromadu.<sup>283</sup> Z hlediska potřeby důležitých změn může být svolána mimořádná valná hromada.

Valná hromada rozhoduje zejména o:

- a) účetní závěrce
- b) jmenování či odvolání členů orgánů společnosti
- c) stanovení auditora
- d) změně stanov
- e) zvýšení či snížení základního kapitálu
- f) stanovení auditora při založení
- g) zrušení společnosti<sup>284</sup>

O otázkách souvisejících s obchodním vedením smí rozhodnout valná hromada jen požaduje-li to představenstvo.<sup>285</sup>

Svolání valné hromady je třeba uveřejnit v dokumentech společnosti a dále je rozeslán dopis akcionářům, kteří jsou společnosti známi. V pozvánce je uvedena společnost, sídlo společnosti, doba konání a místo konání.<sup>286</sup> Stejně jako v české právní úpravě je lhůta pro zaslání dopisu s pozvánkou na valnou hromadu 30 dnů před termínem konání valné hromady.<sup>287</sup> Požádá-li akcionář či akcionáři, jejichž společný podíl na společnosti dosahuje minimálně 20%, představenstvo o svolání valné hromady, je představenstvo povinno tuto mimořádnou valnou hromadu svolat.<sup>288</sup> Dále mohou akcionáři, jejichž společný podíl na společnosti dosahuje minimálně 20% či přesahuje jmenovitou hodnotu 500.000 Euro, požádat o doplnění programu valné hromady. Tuto žádost je potřeba doručit představenstvu minimálně 24 dnů před termínem konání valné hromady.<sup>289</sup>

---

<sup>283</sup> §121 odst. 2 AktG

<sup>284</sup> §119 AktG

<sup>285</sup> §119 odst. 2 AktG

<sup>286</sup> §121 odst. 3 a odst. 4 AktG

<sup>287</sup> §123 odst. 1 AktG

<sup>288</sup> §122 odst. 1 AktG

<sup>289</sup> §122 odst.2 AktG

Dle §124a je akciová společnost, která je oprávněná k obchodování na burze cenných papírů, povinna zveřejnit pozvánku valné hromady na svých internetových stránkách.

Právo na vysvětlení má každý akcionář účastníci se valné hromady.<sup>290</sup>

Valná hromada rozhoduje hlasy nadpoloviční většinou přítomných akcionářů, nestanovují-li stanovy něco jiného.<sup>291</sup> Rozhodování o zvýšení či snížení základního kapitálu vyžaduje tříčtvrtinovou většinu přítomných akcionářů.<sup>292</sup>

## 6 Závěr

Cílem této práce bylo analyzovat dualistický systém struktury akciové společnosti. Proto jsem se prvně zabýval akciovou společností obecně tak jak je laické veřejnosti známa a dále práci hlouběji v jednotlivých podkapitolách rozvinul o nově zjištěné poznatky. Dle mého názoru veřejnost vnímá akciovou společnost tak, jak je rozdělena první část osnovy, která je dále rozšířena o krátký historický exkurz akciové společnosti. Jedná se zejména o obecný popis akciové společnosti dále o její založení a vznik, základní kapitál, vklad a podíl. V závěru první části jsem vysvětlil pojem akcie, který je asi nejznámějším pojmem týkajícím se akciového práva s jejichž existencí a emitací jsou spojeny práva a povinnosti.

Druhá kapitola se zaměřuje na úpravu a znaky dualistické struktury. Nejprve jsem zmínil ZOK a občanský zákoník, který definuje akciové právo nejpodrobněji. Dále jsou zmíněny daňové a účetní normy. Bude-li záměr zakladatelů provádět služby ve formě banky, je nutné, aby společnost byla akciovou společností takovou, jak to zakládá zákon č. 21/1992 Sb., Zákon o bankách. V podkapitole se věnuji znakům dualistické struktury, jimiž je akciová společnost rozdělena do tří orgánů, které ovlivňují chod celé akciové společnosti.

Ve třetí kapitole jsem se zabýval srovnáním dualistické a monistické struktury čímž jsem řešil otázku výhod a nevýhod dualistické struktury. Výhodou

---

<sup>290</sup> §131 odst. 1 AktG

<sup>291</sup> §133 odst. 1 a odst. 2 AktG

<sup>292</sup> §179 odst. 2 AktG



je větší kontrolovatelnost a rozdělení kompetencí, nevýhodou je dražší provoz těchto orgánů z hlediska odměňování každého člena orgánu. Zmínil jsem správní radu jako ústřední orgán monistické struktury do jejíž působnosti náleží kontrolní činnost. Zmínil jsem rizikový fakt, kdy stanovami stanovený jediný člen správní rady zároveň vykonává osobu předsedy jednočlenné správní rady.

Čtvrtá část je věnována představenstvu, dozorčí radě a valné hromadě. Nejprve jsem u těchto orgánů zmínil jejich působnost, která se v žádném případě nesmí křížit mezi představenstvem a dozorčí radou, jelikož je tak kogentně ustanoveno v ZOK. Představenstvo je pověřeno obchodním vedením společnosti zatímco dozorčí rada hraje roli kontrolní. V dalších podkapitolách je zmíněn vznik funkce člena obou orgánů. Vyčnívá zde pravidlo, že člen představenstva nesmí být členem dozorčí rady a naopak od kterého se nelze absolutně odchýlit. Konec čtvrté části pojednává o zániku funkce členů obou orgánů, které jsou v obou případech téměř totožné.

Poslední část této práce se věnuje německé úpravě akciového práva a jejím srovnáním s českou úpravou, což byl další cíl této práce. Z hlediska dualistické struktury akciové společnosti se právní úprava v základech obou případů shoduje tím, že i v německu je tato struktura rozdělena na představenstvo, dozorčí radu a valnou hromadu. V řadě případů je v německém akciovém zákoně kogentně definovaný počet členů orgánů. Zajímavostí je, že dle §96 odst. 1 AktG musí být dozorčí rada tvořena minimálně z 30% ženami. Takovouto podmínku bychom v české úpravě hledali marně.

Psaním této diplomové práce jsem nabyl spoustu nových poznatků ohledně akciového práva nejen v české, ale i německé úpravě, se kterými jsem se prozatím ve svém studiu i profesním životě nesetkal.

## 7 Resumé

Das Ziel dieser Diplomarbeit war es das dualistische Struktursystem einer Aktiengesellschaft zu analysieren. Darum habe ich mich erstens mit der Aktiengesellschaft sehr allgemein befasst, so wie sie der Öffentlichkeit im Grunde bekannt ist. Im Nachhinein bin ich tiefer auf die Beschreibung der dualistischen Struktur eingegangen und diese durch mein neu erworbenes Wissen erweitert. Meines Wissens nach, wird die Aktiengesellschaft allgemein als eine Gesellschaft, die mit Aktien zu tun hat, wahrgenommen. Im ersten Kapitel handelt es sich ausgenommen über die Gründung, Erstellung und über das bei der Gründung gebrauchte Stammkapital einer Aktiengesellschaft. Zum Schluss des ersten Kapitels bin ich tiefer auf den Begriff „Aktie“ eingegangen, welcher wohl einer der bekanntesten Begriffe im Zusammenhang mit einer Aktiengesellschaft ist.

Das zweite Kapitel behandelt über die Rechtslage der dualistischen Struktur einer tschechischen Aktiengesellschaft. Erstens habe ich die zwei Grundgesetze des tschechischen Aktienrechts erwähnt. Weiterhin wurden diverse Buchhaltungsgesetze, Steuergesetze und Bankengesetze erwähnt. Im Unterkapitel des zweiten Kapitels werden die Merkmale der dualistischen Struktur aufgeführt.

Im dritten Kapitel verläuft der Vergleich zwischen der schon seit Jahren in Tschechien eingeführten dualistischen Struktur und der seit dem Jahre 2014 neu implementierten monistischen Struktur einer Aktiengesellschaft. Erwähnt werden die Vor- und Nachteile der beiden Strukturen und weiterhin was für Risiken hinter einer monistischen Struktur bergen könnten.

Das vierte Kapitel ist den Organen der dualistischen Aktiengesellschaft gewidmet. Detailliert gehe ich auf die drei Hauptorgane wie den Vorstand, Aufsichtsrat und die Hauptversammlung der Aktionäre einer tschechischen Aktiengesellschaft ein.

Das fünfte und letzte Kapitel handelt über die für mich nähere deutsche Rechtslage einer Aktiengesellschaft im Vergleich mit der tschechischen. Die deutsche Rechtslage ist mir deswegen näher, da ich von klein auf deutschsprachig aufgewachsen bin. Im Grunde ist die tschechische Rechtslage einer Aktiengesellschaft aus der deutschen Recht übernommen und leicht modifiziert.

Einer der Unterschiede ist, dass der Aufsichtsrat in einer deutschen Aktiengesellschaft mit minimal 30% Frauen besetzt werden soll.

Durch das schreiben dieser Diplomarbeit erlangte ich viele neue Erkenntnisse des tschechischen, aber auch des deutschen Aktienrechts, dem ich noch nie bei meinem Studium begegnet bin.

## **8 Zdroje**

### **Knižní publikace**

BĚLOHLÁVEK A. J. a kol. Komentář k zákonu o obchodních korporacích. Plzeň: aAleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-451-0.

ČERNÁ, S. Obchodní právo. Akciová společnost. 3. díl. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-164-1.

DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I. a kol. Akciové společnosti. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-404-9.

HAVEL, B. Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-923-9.

KLÍROVÁ, J. Corporate governance: správa a řízení obchodních společností. Praha: Management Press, 2001. ISBN 80-7261-052-X.

LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z. a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. II díl. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-537-5.

ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL B. a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-480-3.

DVOŘÁK, T. Akciová společnost a Evropská společnost. 2. vydání. Praha : ASPI, 2009

ELIÁŠ, K. BARTOŠÍKOVÁ, M, POKORNÁ, J. a kol. Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé. 5. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2005

RADA, I. Dozorčí rada obchodních společností. 1. vydání Praha : Linde, 2008

ROZEHNAL, Aleš et al. Obchodní právo. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014

ŘEHÁČEK, O. Představenstvo akciové společnosti a postavení jeho členů. 1. vydání Praha: C.H. Beck, 2010

HADDING, W., KIEBLING, E., *Anfänge deutschen Aktienrechts: Das Preussische Aktiengesetz vom 09 November 1843*, FS Hattenhazuer. 2003

### **Odborné články**

DĚDIČ, J., LASÁK, J. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (1. část). Obchodněprávní revue. 2013, roč. 5, č. 3, s. 67. ISSN 1213-5313.

### **Právní předpisy**

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Důvodová zpráva k zákonu 90/2012 sb. [online] Dostupné z justice.cz  
<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>

Aktiengesetz vom 06.09.1965 (BGBl. I S. 1089), in Kraft getreten am 01.01.1966  
zuletzt geändert durch Gesetz vom 17.07.2017 (BGBl. I S 2446) m. W. V.  
22.07.2017 Dostupné z <https://dejure.org/gesetze/AktG>

### **Judikatura**

Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22.11.1993 sp. zn. 15Cm  
11/93

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5.4.2006 sp. zn. 5Tdo 94/2006

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 11.10.2000, sp.zn. 29 Cdo 968/2000

### **Internetové zdroje**

ŠTĚPÁNKOVÁ, K., *Kusové akcie – cesta ke zefektivnění správy společností?*  
[online] Dostupné z epravo.cz <https://www.epravo.cz/top/clanky/kusove-akcie-cesta-k-zefektivneni-spravy-spolecnosti-89798.html>

*Cenné papíry s pravidelným úrokem* [online] Dostupné z investice.cz  
<http://www.investice.cz/co-je-dluhopis/t98/>

Kúdelková, M., *Corporate Governance – správa a řízení společností* [online]  
Dostupné z mpo.cz <https://www.mpo.cz/dokument2566.html>

Volný předklad autora, *Monistisches vs. Dualistisches system* [online] Dostupné  
z roedl.de <http://www.roedl.de/themen/tschechien/2014-10/monistisches-vs-dualistisches-system>

*Představenstvo akciové společnosti* [online] Dostupné z uni-regensburg.de  
[http://www.uni-regensburg.de/Einrichtungen/ZSK/Tschechische\\_Rechtssprache/ObchodniPravo/Chapter6/Block5/content.html](http://www.uni-regensburg.de/Einrichtungen/ZSK/Tschechische_Rechtssprache/ObchodniPravo/Chapter6/Block5/content.html)

ROSICKÝ, Z. Může podle nové úpravy jednat prokurista společně s jednatelem?  
[online] Dostupné z Bulletin-advokacie.cz: <http://www.bulletin-advokacie.cz/>

[advokacie.cz/muze-podle-nove-upravyjednat-prokurista-spolocene-s-jednatelem?browser=full](https://advokacie.cz/muze-podle-nove-upravyjednat-prokurista-spolocene-s-jednatelem?browser=full)

NEVRKLA, L., *Režim schvalování odměňování členů orgánů obchodních korporací a jeho aplikace na zaměstnávání osob blízkých [online]* Dostupné z epravo.cz <https://www.epravo.cz/top/clanky/rezim-schvalovani-odmenovani-clenu-organu-obchodnich-korporaci-a-jeho-aplikace-na-zamestnavani-osob-blizkych-94001.html>

KVAČKOVÁ, R. Několik otázek nové právní úpravy odměňování volených členů orgánů akciových společností [online] Dostupné z Bulletin-advokacie.cz: <http://www.bulletinadvokacie.cz/nekolik-otazniku-nove-pravni-upravy-odmenovani-volenych-clenu-organuakciovych-spolecnosti?browser=full>

Právní úprava valné hromady a.s. po rekonstrukci soukromého práva [online] Dostupné z epravo.cz: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-uprava-valne-hromady-as-po-rekodifikaci-soukromeho-prava-95909.html>